Kısa tedkikler

İngiliz İmparatorluğunu müdafaaya koşan Hind kıt'alarından birisi Londrada...

Dominyonlar ve Hindistan

İmparatorluk davasında nasıl hazırlanıyorlar?

Yazan

Nezahet Nureddin Ege

Teşrinievvel bidayetlerinde Hindistanda Delhi şehrinde İngiltere imparatorluk müdafaa kuvvetleri hakkında büyük bir konferans akdedilmiş ve Süveyş kanalının şarkındaki imparatorluk kuvvetlerinin nasıl müşterek bir plân dahilinde çalışmaları lâzım geldiğini tespit etmişti. Bu içtimada Avustralya, Yeni Zeland, Cenubî Afrika, Cenubu şarkî Rodezya (Rhodesia), Burma, Hong Kong, Ceylan, Malaya ve Şarkî Afrika kolonileri temsil edilmiştir. Ayni zamanda Hindistan, Filstin ve Büyük Britanya adaları askerî mümessilleri de hazır bulunmuştur. O zamandanberi bu toplantıdan şayanı hayret neticeler elde edilmiştir. Bu sayede Malaya adalarından lâstik, ve teneke, Rodezyadan bakır, Avustralyadan yün ve Yeni Zelanddan tereyağı, peynir, istihsalleri haddi azamide toplanarak İngiliz müdafaa kuvvetlerinin emrine tahsis edilmiştir. Bu toplantılar için Hindistan merkezî bir rol ifa etmektedir. Gerek coğrafî vaziyeti itibarile gerek dünyanın en büyük on iki sanayi memleketlerinden birisi olması dolayısile bu harbde Hindistanın imparatorluk davasına hizmetleri çok büyük bir ehemmiyeti haizdir.

Bir İngiliz mütehassıs heyeti Sir Alexander Roger'in riyasetinde bütün Hindistan sanayiini tetkik ederek Bombay, Kalküta, Karachi'de mühimmatı harbiye ve diğer askerî levazımat fabrikalarının halen imparatorluk orduları emrine yetiştirdikleri malzemelerin bir kat daha sür'atle hazırlanmasını temin etmişlerdir. Hindistan halen mahallî müdafaa fabrikaları ham madde ihtiyaçlarını ikmal ettikten sonra İngiliz fabrikaları için senevî 300.000 ton demir, fevkalâde mühim miktarda kereste, milyonlarca balye pamuk ve kenevir ihrac etmektedir. Bütün bunlar İngiltere adalarına, Avustralyaya, Hong Kong'a, Süveyşe ve Hayfaya sevkedilmektedir.

Hindistan halihazırda imparatorluk müdafaa kuvvetlerine -hava kuvvetleri haric- 250,000 kişilik bir ordu ile iltihak etmiştir. Hindistanda havacılık müdafaası için tahsil gören talebelere mahsus on muazzam hava istasyonu vücude getirilmiş, muntazaman ayda 300 tayyareci ve 2000 makinist yetiştirmekte bulunmuştur.

Hindistan fabrikaları ayda 125,000 çift asker ayakkabısı, 2.000.000 ton demir ve 1.000,000 ton çelik işlemektedir. Bu sayede İngiliz ordularının Süveyş ve şarkî Akdeniz cepheleri müdafaatının bütün levazımatı Hindistan fabrikalarından temin edilmektedir.

Buna ilâveten General Motör fabrikalarının Hindistan şubeleri senevî 250 bin otomobil ve askerî kamyon imal ederek İngiliz imparatorluk kuvvetlerinin ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

Bombay ve Hooghly nehri ağzındaki büyük tersaneler İngiliz deniz kuvvetlerine gerek harb gemisi, gerek nakliye gemileri olarak her sene milyonlarca dolar kıymetinde sefineler ilâve etmektedir. Bütün bu kuvvetler İngiliz imparatorluğunun mihver devletlerine karşı nasıl elbirliği ile mücadeleye giriştiklerini ispat etmektedir.

Doğru değil mi?

Fodla tahsisatı

Gazetelerde şöyle bir haber intişar etti: «Eskiden medreselerde okuyanlara fodla verilirdi. Medreseler lâğvedilince bu tahsisat da kaldırıldı. Evkaf idaresi fodla tahsisatını yeniden bütçesine koyacak ve bu suretle medreselerde yatıp kalkmakta olan muhtaç Üniversite talebesine yemek ve ekmek vermek kabil olacaktır.»

Yeni nesil aşağı cinsten bir nevi pideyi andıran «fodla» yı görmemiştir ve nasıl şey olduğunu pek bilmez. Fakat o devri yaşamış olanlar, dini kendilerine siper ederek halkı kötü bir taassub içinde kalmaya teşvik için yetiştirilmekte olan mürai softalara «fodla» nın bir çeşid arpalık teşkil ettiğini pek iyi hatırlarlar.

Onun için inkılâbcı Türkiyenin istikbalde en faal ve başarıcı uzuvlarını teşkil edecek Üniversite gençlerinden yoksul olanların sade Evkafın «fodla tahsisatı» ile değil, Maarifin ve diğer alâkadar makamların elele vererek ortaya koyacakları daha geniş tahsisatla yaşatılmalarını ve fazla ıztırab, sıkıntı çekmeden tahsillerine devam edebilmelerini temine gayret etmeliyiz.

Doğru değil mi?

Kahve tevziatı

İstanbul kahvecilerine tevzi edilen 430 çuval kahvenin tevzi şekli halkı memnun etmemiştir. Bir çok kimseler kahve alamamışlardır. Diğer taraftan kahvecilerin bunun içine nohud katarak sattıkları iddia edilmektedir. Memurlar da alâkadar makamlara müracaat ederek kahve alamadıklarından şikâyet ettikleri için bundan sonra gelecek ilk kahveden memurlar için tefrik edilerek Belediye kooperatifi vasıtasile satılması kararlaşmıştır.

Şehir ve Memleket Haberleri

Kendilerini lüks mağaza sanmışlar!

Fiatlara lüks zam yapanlar Adliyeye verildiler

Fiat Murakabe komisyonu tarafından lüks mağaza addolunmadığı halde mağazalarını lüks addeden ve lüks farkını fiatlara ilâve ederek satış yapan Beyoğlu ve Sultanhamamında stok mağazaları sahibile Sirkecide Muradiye caddesinde bakkal Abraham Angeloğlu peynirleri saklamaktan ihtikâr suçile Müddeiumumiliğe verilmiştir.

Jelâtin davası

Fincancılarda ecza ticaretile iştigal eden Raşid Sevilin, jelâtin ihtikârından mevkufen muhakemesine İstanbul ikinci asliye ceza mahkemesinde başlanmıştır. Mahkeme, dün öğleden akşama kadar yalnız bu dava ile meşgul olmuştur.

Raşid Sevilin, üç kişiye ayrı ayrı zamanlarda sattığı jelâtinden bin liradan fazla haksız kâr temini kasdile hareket ettiği, ayni zamanda fatura vermediği ve bu suretile milli korunma kanununa muhalefette bulunduğu ileri sürülmektedir. Raşid Sevilden, eczacı İbrahim Nezihi hesabına komisyoncu sıfatile jelâtin aldığını söyliyen Samuel Pardo da, bu işte fatura vermemekten davaya dahildir.

Dünkü celsede sorgular yapıldıktan sonra, sahidler dinlenilmiştir. Muhakemenin devamı, tahkikatın tekmillenmesine kalmıştır.

Mekteblerde tifo aşısı

Pazartesi gününden itibaren şehrimizdeki bütün mekteblerde tifo aşısına başlanacaktır.

Yabancı dil yoklamaları

Bir mektebden diğer mektebe geçen talebe hakkında yeni kararlar verildi

Maarif Vekâleti, başka başka yabancı diller okutan iki mektebin birinden diğerine nakleden talebenin yabancı dil dersi yoklaması hakkında mevcud talimatnamede değişiklikler yapmıştır. Talimatnamedeki mühim hükümler şunlardır:

Bulunduğu mektebin birinci sınıfından başka bir mektebin birinci sınıfına nakleden talebe, naklettiği mektebin birinci sınıfında yabancı dil dersine başlamasından itibaren bir ay içinde mektebe devama başlarsa, bu dersin birinci yazılı yoklamasını da dahil olduğu halde bütün yoklamalarına girmeğe mecburdur. Bir aydan sonra mektebe devama başlarsa, bu dersin birinci yoklamasına girip girmemekte serbesttir. Girerse, bu yoklamada aldığı not sınıf geçme vaziyetinde hesaba alınacak, girmezse, bu dersin ikinci yazılı yoklamasına ve sözlüsüne girmeğe mecburdur. Bu iki yoklamadan aldığı not sınıf geçme notu olacaktır.

Başka bir mektebe birinci yazılı yoklamadan sonra nakleden talebe, ikinci yazılı yoklama ile sözlü yoklamaya girip girmemekte serbesttir. İkinci yazılı yoklamaya girdiği takdirde sözlü yoklamaya da tâbi olacaktır. Yalnız sözlü yoklamaya giren talebenin aldığı not sınıf geçme notu olacaktır. Hiç bir yoklamaya girmezse ertesi yıl başında engel yoklamasına girmeğe mecbur olacaktır.

Bulunduğu orta mektebin ikinci sınıfından başka bir mektebin ikinci sınıfına, yabancı dil dersine başladıktan iki ay zarfında nakleden talebe birinci ve ikinci yazılı yoklamalara girmekte serbesttir. Fakat sözlü yoklamaya girmeğe mecburdur. İki ay geçtikten sonra nakleden talebenin hem yazılı, hem de sözlü yoklamaya girmesi ihtiyarı dahilindedir. Bununla beraber engel yoklama mecburî olup bundan alacağı not sınıf geçme notu olacaktır. İkinci sınıfa nakleden talebeden birinci sınıf bilgi seviyesi aranacak ve ona göre not verilecektir. Bu gibi talebeden üçüncü sınıfa geçenlerin dil dersi yoklamalarında ikinci sınıf bilgisi aranacak ve bu cihet diplomalarına da kaydolunacaktır. Kendi sınıfının imtihanını verebilenler bu kayıddan istisna edileceklerdir.

Üçüncü sınıfa nakleden talebe, dil derslerine devam edecek; yalnız yoklamalara girmiyecektir. Bu talebenin sınıf geçme notu, geldiği mektebin ikinci sınıfından üçüncü sınıfına geçerken aldığı sınıf geçme notudur. Bu cihet te talebenin diplomasına kaydolunacaktır.

Bir liseden başka bir liseye nakleden ve önce okuduğu lisede okuduğu yabancı dil dersi naklettiği lisede okutulmıyan talebe de ayni hükümlere tâbi olacaktır. Naklettiği mektebde başka bir dile başlayan talebenin yetişmesi için muallim tarafından seviyelerine göre dersverilecektir. Bu gibi talebeler mekteb dışında ve resmî ders saatleri haricinde hususî ders almak isterlerse kendilerine kolaylık gösterilecektir.

Müzayedeye fesad karıştırmamışlar

Anargiros isminde bir fabrika sahibinin, enistesi Avramidisten 6,800 küsur lira alacağından dolayı, Lâlelide Fethibey caddesindeki tahin imalâthanesinin bir kaç hissesi İstanbul üçüncü icrasınca açık arttırmaya çıkarılmıştı. Arttırma günü, Anargiros, Müddeiumumiliğe müracaatle, icra dairesi koridorunda iki kişinin bu vesile ile kendisinden para sızdırmak teşebbüsünde bulunduklarını ihbar etmiş ve cürmü meşhud yapılarak, Safranbolulu iki fırıncı derhal mahkemeye verilmişti.

Mustafa Bora ve Mehmed Toksal isimlerindeki bu fırın sahiblerinin mevkufen yapılan muhakemeleri bitmiştir. İstanbul yedinci asliye ceza mahkemesi, müzayedeye fesad karıştırmak veya dolandırmağa kalkışmak mahiyetinde suç işlenmediği neticesine varmış, her iki fırıncı da beraet kazanmıştır. Bunun üzerine hemen serbest bırakılmışlardır.

Francala unu tahdid ediliyor

İstanbuldaki fırınlara günde 145 çuval un verilecek

Francala imali için toprak mahsulleri ofisinin şimdiye kadar fırınlara vermekte olduğu 226 çuval un 140 çuvala inmiştir. Has ekmek yiyenlerin iktısada riayeti arzu edilmekte olduğundan francala unu tahdid edilmektedir. İstanbul Belediyesi francala tevziatı için bazı esaslar vazetmeğe karar vermiştir. Bu meyanda francala unu evvelâ hastane ve hastane derecesindeki müesseselere taahhüdde bulunan fırınlara verilecek, geri kalan kısım diğer fırınlar arasında tevzi edilecektir. Maamafih bunun tevzii için de bazı esaslar kurulması, bu meyanda francala ununun evlerinde hasta bulunanlarla ihtiyarlara tahsis edilmesi de düşünülmekte ise de bugünlerde piyasaya Eskişehir vesaire gibi istasyonlardan has un gelmekte olduğu anlaşıldığından şimdilik kat'î bir karar verilmemiştir. Arzu eden fırın sahibleri bu has unu piyasadan tedarik ederek ekmek imal edebileceklerdir.

Diğer taraftan Belediyenin yaptığı tecrübeler bir çuval undan 95 - 96 ekmek imalini imkân dahiline sokmaktadır. Bu suretle bir çuval undan 94 ten fazla ekmek imali kabil olamıyacağı hakkında fırıncıların iddiaları tahakkuk etmemektedir. Maamafih bugün de fırıncıların alâkadar bulunmadıkları resmî makama bağlı bir fırında bu hususta bir deneme daha yapılacaktır. Ekmekçilerin zam istedikleri hakkındaki haberler doğru değildir.

İKTISAD

Almanyaya ihrac edilecek maddeler

Almanya tarafından taleb edilen yağlı tohumlar için cereyan eden müzakereler neticelenmiştir. Alman mümessili Yansen evvelâ Alman firmaları hesabına İsviçrellilerden daha düşük fiat vermişse de bilâhare fiatta mutabakat hasıl olmuştur.

Almanyaya ihrac olunacak diğer maddeler için ihracat tacirlerinin grup grup toplanmalarına devam olunmaktadır. Dün de barsak ihracat tacirleri Mıntaka Ticaret müdürlüğünde toplanmış ve ihrac olunacak 600.000 liralık barsağın aralarında taksimini yapmıştır.

Almanyadan üç lokomotif daha gelmiştir. Bundan sonra bir miktar daha lokomotif gelecektir.

Altın fiatları

Altın fiatları dün gene bir miktar yükselmiştir. Dün bir Reşadiye altınına 2475 kuruştan alıcı bulunmuş, külçe altın 325 kuruşa kadar çıkmıştır.

Dünkü ihracat

Dün şehrimizde 300,000 liralık ihracat yapılmıştır. Bu ihracat meyanında bilhassa Çekoslovakyaya gönderilen kuru meyvalar büyük bir yekûn tutmaktadır.

MÜTEFERRIK

Petrol Ofisi umum müdürü şehrimizde

İaşe müsteşarlığı Petrol Ofisi umum müdürü Talha Sabuncu dün şehrimize gelmiştir. Petrol Ofisi umum müdürü bundan bir hafta evvel şehrimizde yaptığı tetkikler neticesinde Petrol Limitedin tasfiye haline gelmesine aid hususatı hazırlamış ve yeni ofis teşkilâtını Petrol Limited kadrosunu da içine alarak hazırlamıştır.

Merkezi şehrimizde bulunacak olan Petrol Ofisin kadrosu Ticaret Vekâletince tasdik olunmuş ve umum müdür kadroyu getirmiştir. Bu suretle İaşe müsteşarlığının bir kolunu teşkil eden Petrol Ofis faaliyete geçmiş ve bütün memlekette petrol ve benzin işini tedvire ve haricden bu maddelerle benzeri maddeleri tedarike başlamıştır.

İtfaiye hakkındaki tahkikat

Ferah tiyatrosunda çıkan yangına İtfaiyenin geç geldiği yazılmıştı. Belediye reisliği bu hususta tahkikat yaptırmış ve İtfaiyenin haber verildiği saatte yangın mahalline yetiştiği anlaşılmıştır. Yalnız İtfaiyeye geç malûmat verenler hakkında takibat yapılacaktır.

HEM NALINA MIHINA

Astronomik rakamlar

Hitler, bundan bir müddet evvel söylediği bir nutukta, Amerikanın yapacağı yardımlar hakkında Anglo - Sakson kaynaklarından çıkan haberlerin ihtiva ettiği azametli rakamlar için tezyifkâr bir lisanla:

— Astronomik rakamlar! demişti.

Fakat Ruzveit'in azmi, 130 milyonluk Amerikan milletinin teknik kudreti, kendi başına ayrı bir dünya olan Amerikan kaynaklarının bolluğu, Amerika sanayiinin azameti, göktcki rakamları yere indirmeğe başlamıştır.

Amerika, geçen sonbaharda, mecburî askerlik hizmetini kabul ettiği zaman, bir günde 13 milyon kişiyi, askerlik dairelerinin defterlerine kaydetmek suretile Führer'in söylediği astronomik rakamlarla oynayabilecek bir devlet ve millet olduğunu göstermişti. Büyük Harbden sonra mecburî hizmetle alâkası kesmiş ve 20 yıldır küçük bir ordu ile iktifa etmiş olan bu memleket, bir sene içinde 2 milyon kişilik bir ordu vücude getirmek azmile işe başlamıştır. Teşkilâtçılığile çok meşhur olan ve ordular teşkilindeki kudreti malûm bulunan Almanya, bir senede 2 milyonluk bir ordu yaratabilen bir gayreti, şüphesiz, herkesten çok takdir eder.

Amerika, milli müdafaa için 1 milyar 841 milyon dolarlık tahsisat kabul etmişti. Bu miktar, haziran sonunda 5 milyar 84 milyon dolara, eylûl sonunda 16 milyar dolara çıkmıştır. Ayrıca donanma için altı senelik bir fevkalâde bütçe ile 4 milyar dolar sarfı da kabul edilmiştir. Nihayet, yardım kanununun tatbiki için, Ruzvelt kongreden 7 milyar dolar daha istemektedir. 1940 senesinin dokuz aylık otomobil ve kamyon imalâtı 3 milyon 175 bin tanedir. Şimdi aylık 1000 tane olan tayyare imalâtı 3000 e çıkmak üzeredir. Tayyare istihsalini yılda 50,000 e çıkarmak için projeler hazırlanmaktadır. Büyük Harbdeki gibi seri halinde ticaret ve harb gemisi inşaatını, oyuncak fabrikalarının inşaatile bir seviyeye çıkarmak için, yeni yeni tersaneler, fabrikalar, tezgâhlar kurulmaktadır.

Bu harb, bir malzeme, motör ve makine harbidir. Amerika ise bir malzeme, motör ve makine dünyasıdır. Amerika, 1918 de yaptıklarını da geride bırakacak bir gayretle astronomik rakamları, ihdaya Küremizde tatbik etmeğe başlamıştır. Bütün bu Amerikan sanayii tayyare bombalarından emindir. Dün alay mevzuu olan rakamlar, bugün hakikat olmak yolundadır.

16 mart şehidleri ihtifali

Yirmi bir sene evvel İstanbulun isgalinde Şehzadebaşında şehid edilen kahraman Mehmedciklerimizin ruhları, bugün büyük merasimle taziz edilecek ve bütün İstanbul, bu vatan şehidlerinin hatıraları önünde başını eğecektir.

Hazırlanan programa göre ihtifal merasimi Eyübde yapılacaktır. Merasime iştirak edecek olan askerî kıt'alar saat 13,15 te Köprünün Halic iskelesinden kalkacak bir vapurla, davetliler de ayni iskeleden saat 14 te kalkacak vapurla Eyübe gideceklerdir. Merasim evvelce yazdığımız program dairesinde Eyübde şehidlikte icra edilecektir.

Fethi Okyar şehrimizde

Sabık Adliye Vekili Fethi Okyar dünkü trenle şehrimize gelmiştir. Fethi Okyar Haydarpaşa istasyonunda Adliye ve Kadastro erkânı tarafından karşılanmıştır.

Madenî eşya kooperatifi

Madenî eşya san'atkârları arasında bir kooperatif kurmuşlardır. Bu kooperatifin teşcil muamelesi ikmal olunmak üzeredir. Diğer taraftan trikotaj ve çorab atölyeleri sahibleri de birer kooperatif yapmaktadırlar.

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur.

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve zivanından mes'uliyet kabul olunmaz.

ADLIYEDE

Sinemaya gitmek için hırsızlık yapmışlar!

Kemal ve Fethi adlarında iki genç, Beşiktaşta bir yerden 300 lira değerinde kumaş çalmaktan yakalanmışlardır. Tahkikata göre, hırsızlığı Kemal yapmış ve kumaşı, suç ortağı Fethiye evinde saklatmıştır. Sorgularında, sinemaya gitmek istedikleri, paraları olmadığı, bu sebeble bu işi yaptıkları şeklinde ifade vermişlerdir. Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesince, her ikisi hakkında da tevkif müzekkeresi kesilmiştir.

★ Gedikpaşada «Azak» sineması önünde, Şaban isminde bir genç, kalabalığı fırsat bilerek Ahmed isminde birisinin cebinden on lirasını aşırmıştır. Şaban, Sultanahmed ikinci sulh ceza mahkemesince tevkif olunmuştur.

Araba sürücüsünün muhakemesi

Ramide Topçularda hayli zaman birlikte yaşadığı Santuhi isimdeki yaşlıca kadını öldürmekten suçlu araba sürücüsü Danyal Kekliğin muhakemesine, İstanbul birinci Ağırceza mahkemesinde dün sabah devam edilmiştir.

Dün sabahki celsede Müddeiumumi muavini Feridun Bagana, maznunun bu kadının huysuzluğundan ve kıskançlığından bizar olduğunu, bu sebeble ahırda başına katı bir cisimle vurarak öldürdüğünü ve bahçeye gömdüğünü anlatmış, «suç, bu şekilde sabittir» demiştir. Danyal Kekliğin ceza kanununun 448 inci maddesine göre, tehevvürle öldürmekten cezalandırılmasını, kendisine medenî rabıta ile bağlı bulunmıyan kadının huysuzluk ve kıskançlığının da, suçlu hakkında 59 uncu maddeye göre takdiri tahfif sebebi sayılmasını istemiştir. Muhakemenin devamı, müdafaa yapılmak üzere bırakılmıştır.

HAFTANIN ŞAKALARI

Geliniz ve gidiniz - Irlândanın hali - Sinek kâğıdı - Tıbbiyelilerin bayramı

Yazan:

BURHAN FELEK

Geliniz ve gidiniz

Fransanın bu günkü payitahtı Vişidir. Gerçi tahtı tacı kalmamış olan bu zavallı memleketin merkezine şimdi (Payitaht) demek doğru değil gibi görünürse de alem olduğu için böyle söyledik.

Vişi 20 - 30 bin nüfuslu bir küçük şehirdir. Mayıs başından teşrinlere kadar devam eden tedavi mevsiminde bu şehirdeki müteaddid içmelere gelenlerin miktarı normal zamanlardı 200 bin kadar olur ve bu adamlar her sene şehre en az 200 milyon frank bırakırlardı. Şimdi ne bu rakam, ne o seyyah kafilesi!.. Çünkü şehir eski ve sakin politikadan âri karakterini kaybetti. (Mareşal Peten) hükûmeti şehirde bir takım zecrî tedbirler de almağa mecbur olduğu için vücudünden hoşlanmadığı adamlara şimdi polis müdiriyeti:

«Görülen idarî lüzum üzerine bu mektub tarihinden itibaren sekiz gün zarfında Vişiden gitmenizi temenni ve bilvesile....»

Mealinde de bir mektub gönderiyor ve şehirden çıkmalarını istiyormuş. İşin tuhaf tarafı şudur ki; Vişi bir su şehri ve bir türistik merkez olduğu için postahanelerinin zarflara vurduğu damğalarda «Vişiye geliniz» sözü yazılıdır.

Böylece bir taraftan Vişiden adam kovarken öteden de zarfın üstüne: Vişiye buyurun İnşallah.. diye davet damgası vurmak ne garib tezaddır. Daha neler göreceğiz!

İrlandanın hali

Bir anlaşılmaz memlekettir bu Irlanda. Vaktile istiklâlini almak için yaptığı mücadelede Kork ismindeki şehrin Belediye reisi olan - ismi hatırımda değil - bir zat kendisini hapsettiklerinden dolayı açlık grevi yapmış ve 60 küsur gün açlıktan ölmüştü de herkes bir adamın bu kadar zaman açlığa nasıl tahammül ettiğine şaşmıştı.

O zamanlar geçti. İngilizler Irlanda adasının cenub kısmına bir nevi istiklâl verdiler. Lâkin şimdi İngiltere harbe girince İrlanda ister istemez ateşin içine düştü. Irlandanın âkıbeti İngiltereninkine tâbi olduğunu söylemeğe hacet yok! Almanlar İngiltereye ayak basarlarsa Irlandaya:

— Aman burası müstakildir, dokunmayalım mı diyecekler? Hayal, hem de ham hayal!

Halbuki Irlanda, Amerikadan gelen vapurların Alman tahtelbahirlerine karşı müdafaası bakımından olduğu kadar İngiliterenin müdafaası bakımından da demokrasilere lâzımdır. Buna rağmen Irlandalılar inad ediyorlar.

— Biz bitarafız da bitarafız! deyip ter ter tepiniyorlar.

Vaktile Üsküdarda bir yangın oldu idi. Bilmiyorum ne sebeble susuzluk vardı. Yangını söndürmek için evinde sarnıcı olan bir komşuya müracaat ettiler:

— Veremem! Yangın bize gelirse bana lâzım! cevabını verdi. Bu yüzden söndürülemiyen yangın o kadar büyüdü ki; sarnıçlı ev de yandı, hem sarnıçtan su almağa vakit kalmadan!

Irlandalılar için inadcıdır derler. Hâdiselerin arasında Irlandalılardan daha inadcılarına tesadüf edildiği nadir değildir.

Sinek kâğıdı

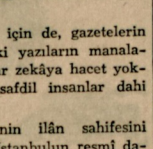

Gazetelerin ilân sahifelerini pek severim. Bir kere politika haberleri yoktur. Sonra, Allah eksik etmesin, bizim ajansın acaib tercümelerine de tesadüf edilmez. Üçüncüsü de bile bile lâdes olduğunu saklamaz. yani ya malını açıkça metheder; ya bir iş arar; veya bir şey satın alacağını haber verir; samimî şeylerdir.

Ama bize bir şey öğretmezmiş. Ne münasebet! Dikkatlice okursanız ilânlardan türlü türlü şeyler öğrenebilirsiniz.

Meselâ:

«Falan apartımanda kıymetli antikalar, 28 inci lui döşemeler, Amerika mamulâtından sedefli arabesk takımlar, Hereke mamûlâtından goblen... ve saire açık arttırma ile satılacaktır» diye bir şey gördünüz mü, sahibinin işini tasfiye ettiğini anlarsınız. Yahud:

«Sıhhati yerinde bir sütnine isteniyor. Falan adrese müracaat» diye bir ilândan da adres sahibinin bir çocuğu olduğunu, fakat hanımın ya nazdan ya marazdan çocuğunu emziremediğine hükmedersiniz:

Bunları anlamak için de, gazetelerin diğer sahifelerindeki yazıların manalarını anlayacak kadar zekâya hacet yoktur. En basit ve safdil insanlar dahi işi kavrarlar.

Dün gene gazetenin ilân sahifesini gözden geçirirken İstanbulun resmî dairelerinden birinin 200,000 aded sinek kâğıdı almak istediği hakkındaki ilânını gördüm.

Dehşetli şey! 200 bin kâğıd. Beherine yirmi sinek konsa 4 milyon sinek imha edilecek!

İmhasına bir şey demiyorum. Beni ürküten dört milyon sineğin mevcudiyetidir. Demek böyle bir sinek ordusu mevcud! Size bu sinekler hakkında bir garib tecrübe tavsiye edeceğim. Bir kara sineği tutunuz! Güç bir şey değildir. (Bu kadar tanıdık sinek avcısı var. Onlar da size tutuverirler ya) tuttuğunuz sineği suya atınız. Aradan bir iki dakika geçince sinek boğulur. Cansız olarak sudan çıkan bu sineği 35 - 40 derecei hararete arzederseniz bir dakika sonra dirildiğini görürsünüz. Onun için, ölmüş sandığınız sineklerin günün birinde dirilip tekrar başınıza belâ olacağından hiç şüphe etmeyin ve yakaladınız mı ölüsüne, dirisine bakmadan eziniz!

Hayatımızı zehirleyen, yiyeceğimize, içeceğimize musallat olan yegâne mahlûk karasinek değildir. Bu tiynette daha iri kıyım sinekler vardır - Anlayan ârif gerek! - ki bunlara kâğıd filân para etmez. Daha başka tuzaklar ve kapanlar lâzım. Daha tesirli filit, daha kuvvetli antiseptik icab eder.

Sinek kâğıdı, üstüne sinek konsun da yapışsın bir daha kalkmasın diye yapılmış bir icaddır. Halbuki bir kısım sinekler vardır ki bir konduğu yer bir sinek kâğıdı olmadığı halde kendisi yapışır. Çünkü yapışkanlığı hilkattendir. Korkulacak sinek bunlardır; kovsanız gitmez! Bunların yanında âdi karasinek dediğimiz şey, bir modern şiir kadar şirin kalır. Hafazanallah!

Tıbbiyelilerin bayramı

Mektebi tıbbiyenin 114 üncü yılını tes'id için üniversitede merasim yapıldı. Güzel sözler söylendi. Bu mühim toplantı münasebetile size bazı şeyler yazacağım.

Maarif Vekâletinin geçen sene neşrettiği Tanzimat isimli eserin ilgili kaynaklardan alınan verdiği malûmata göre tıbbiyenin ilk şekli Cerrahhâne olarak tesis edilmiş bir mektebdir. Asıl tıbbiye ise Şehzadebaşında Acemi Oğlanlar kışlası arsasında tulumbacı konağında Cerrahhâne ile bir çatı altında sonradan açılmıştır.

Bilâhare 1838 de Tıbhânei âmire ile Cerrahhânei âmire birleştirilerek şimdiki Galatasaray lisesinin bulunduğu yerdeki (Galatasarayı) na nakledilmiş ve Viyanadan doktor Bernard isminde değerli bir muallim getirilerek işin başına geçirilmiştir.

Bu nakilden sonra İkinci Sultan Mahmudun bu münasebetle söylediği nutuktan bir kısmını aşağıya naklediyorum:

«Çocuklar!

İşbu ebniyei âliyeyi mektebi tıbbiye olmak üzere teşkil ve tertib ederek (Tıbbiyei adliyei şahane) tesmiye ettim. Ve burada bakayı sihhati beşeriye hizmeti azizesine muvazabet (devamlı gayret) olunacağından bu mektebi sair mekteblere tercih ve takdim eyledim. Bunda Fransızca olarak fenni tıbbı tahsil edeceksiniz...

Sizlere Fransızca okutmaktan benim muradım, fransızca lisanı tahsil ettirmek değildir. Ancak fenni tıbbı öğrenip refte refte (gitgide) kendi lisanımıza almaktır. Bu adamı (Doktor Bernard'ı işaret ederek) sizin için mahsus celbettim. Kendisi gayet müstaid bir adamdır. Avrupanın birinci derecedeki hükemasındandır. İşte bu adamdan ve saire hocalarınızdan ilmi tababeti tahsile çalışın ve tedricen türkçeye alıp lisanımız üzerine tedavülüne sa'yeyleyin!»

B. FELEK

Küçük hikâye

Beş kuruşluk şeker

Leman Ahıskal

Çok küçüktüm.

Teneffüs zamanlarında kocaman bahçenin bir köşesindeki yıllık ihlamurun dibinde iki arkadaşımla oturur, haşarı, yaramaz, hırçın olanların ateş püskürmelerini ürkerek seyrederdim. Her mektebde huysuz ve geçimsiz gruplarla, sakin ve uysal kümeler vardır. Ben de yaradılışta biraz sessiz olduğum için hırpalanmaktan korkar, sırnaşık hareketli tanıdıklarımdan kaçardım. Sınıfımızda bu iki tabiatteki afacanlardan başka tahakkümü seven ve zayıfları korumakla öğünen, kuvvetlileri örseleyerek yola getiren bir kişi daha vardı ki, ben ve benim gibi olanlar bu eli sopalının gözüne hoş görünmek isterdik. O da bunun farkında olduğundan ağabeylik taslardı. Ferid ağabey.

Bu kahramanlar kahramanı Ferid ağabey bir gün gene kavga etmiş ve o hafta mekteb idaresi tarafından izinsiz bırakılmıştı. O gün annem mektebe gelecek, beraberce eve dönecektik. O gün her istediğim yapılacak, her hoşuma giden alınacak demekti... Sevincim sonsuzdu... Bu arada Ferid ağabeye karşı ödenecek borçlarımız olduğunu da unutamazdık. Onun izinsiz kalışına hayıflandım. Iztırabına uydum. Hiç olmazsa yalandan bir üzüntü gösterdim. Bunları ihmal edemezdim. Bir ara Ferid ağabey beni yanına çağırdı. Elime bir beş kuruşluk tutuşturdu.

— Yarın gelirken bana şeker getir. Ama dikkat et, kırmızı yaldızlara sarılı bonbonlardan olacak. Başkasını sevmem.

Bir, elimdeki beş kuruşluğa, bir de Ferid ağabeye baktım. Parayı geri vermeği, şekeri hediye etmeği kuruyordum. O, anlamış gibi davrandı. Açık duran avucumun parmaklarını yavaş yavaş kapadı. Sıktı:

— Olmaz... Bana bu para ile şeker getireceksin.

Annem de gelmişti. Daha fazla duramadım, yanına koştum, boynuna sarıldım. Kapıda otomobil duruyordu.

Akşama kadar gezdik; bir çok dükkânlara girdik, öteberi aldık, çıktık. Fakat aklımda hep Ferid ağabeyin şekeri vardı. Artık eve dönecektik. Annem sordu:

— Başka ne istersin yavrum. Düşünmedim bile:

—Bonbon alalım anne.

Bir şekercinin önünde otomobilden indik. Çeşidli, renkli bonbonlardan bir çok aldık. Bu sırada anneme sokuldum. Elimde Ferid ağabeyin beş kuruşu vardı.

— Anne!. Bunu bir arkadaşım verdi. Kırmızı yaldızlı bonbon istedi... Onu da alalım.

Annem bir paraya bir de benim yüzüme baktı. Parmaklarımı yavaşça kapadı.

— Bunu arkadaşına götür... Bu kadar hasis olma.

Dedi ve şekerciye seslendi:

— Kırmızı yaldızlılardan da ayrıca iki yüz elli gram tart.

Buna çok sevindim doğrusu... Hem dört, beş defa fazla bonbon götürecek, hem de beş kuruşu geri verecektim.

O akşam evde kendi şekerlerimi de önüme yaydım. İçindeki kırmızı yaldızlıları ayırdım, Ferid ağabeyin şekerleri arasına karıştırdım.

Rahat rahat uydum. Ertesi günü büyük bir sevinç içinde geçirdim. Akşamı iple çekiyordum. Bir an evvel mektebe gitmek, Ferid ağabeyi görmek, ona şekerini ve parasını vermek istiyordum. Bundan bir ufak gurur bile duymuyor değildim.

Akşam geç vakit mektebe döndüm. Her tarafta ışıklar yanmış, arkadaşlarım akşam yemeğine girmişlerdi. Karnım doymuştu. Bahçede dolaşmağa başladım. Elimdeki şeker kâğıdı, bana ihlamur dibinden ayrılacak kadar cesaret kazandırmıştı. Gözlerim yemek salonunun bahçeye açılan kapısından ayrılmıyordu.

İşte nihayet Ferid ağabey geliyordu. Yanında İhsan vardı. Bunlar; bir iştikleri su ayrı giden iki arkadaştılar. Yerimden fırladım, koştum. Bir taraftan da cebimden beş kuruşluğu çıkarmağa çalışıyordum. Aksi şeytan, bir türlü parayı bulamıyordum. Ferid ağabeye yaklaşmıştım. Şeker paketini uzattım. Aldı. Tek kelime söylemeden açtı. Elile şöyle bir karıştırdı ve İhsanın koluna girerek döndü, yürüdü. Ben şaşkın arkalarından bakakalmıştım ve sadece şunları işitebildim:

— Bak İhsan. Şu beş kuruşluk şekere bak. Yarısını yemiş piç kurusu.

Yol arkadaşım; Kadıköy vapurunun bir köşesinde sığınıtı gibi duran ve gazetesinin üstünden etrafı ürkek seyreden kır saçlı, mihnet çekmiş duruşlu birisini gösterdi. İşte Ferid ağabey. O kadar çok hırpalandı, talih ve tesadüften öyle tekmeler yedi ki, ona mektebdeki afacanlığını hayat oynadı. Öyle zannediyorum ki, artık tek bonbona karşı nankörlük edecek halde değil, dedi ve hatır sormak için Ferid ağabeyin yanına gitti.

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Yugoslavyanın siyaseti

Alman ordularının Bulgaristanı işgal etmelerinden sonra, vaziyeti en çok merakla takib olunan devlet, Yugoslavyadır. Her yerde sorulan sualler şunlardır: Yugoslavya da üçler paktını imzalayacak ve Bulgaristan gibi topraklarının işgaline müsaade edecek mi?

Müsaade etmediği takdirde istiklâlini nasıl koruyacak?

Herhangi tecavüze mukabele ederek mi?

Mukabelede bulunduğu takdirde Yugoslavya da Yunanistan gibi yardım görebilecek ve bu yardım müessir olacak mı?

Fakat bütün bu suallerin temeli Yugoslavya ile Almanya arasındaki münasebetlerdir ve bu münasebetlerin bugünlerde alacağı şekildir.

***

Mihver devletlerinin ikisi de Yugoslavyaya teminat vermişler, Yugoslavyanın bugünkü hududuna saygı göstermeyi ve Yugoslavyanın istiklâline hiç bir tecavüzde bulunmamayı kat'iyetle temin etmişlerdi. Yugoslavya da tam bir bitaraflıktan ayrılmıyan bir siyaset takib ettiği için mihver devletlerinin ona verdikleri teminattan geri dönmeleri için ortada bir sebeb olmamak lâzım gelir.

Nitekim mihver devletleri de şimdiye kadar Yugoslavyaya karşı, verdikleri sözden dönecekllerine delâlet edecek yeni bir söz söylememişlerdir.

Fakat yeni bir söz söylenmediği halde Yugoslavya etrafında mühim bir siyasî faaliyet göze çarpmaktadır ve bu faaliyetin iki taraf arasındaki münasebetlere yeni bir istikamet vermesi beklenmektedir.

Mihverin özlediği istikamet malûmdur. Ona da, üçler paktını imzalatmak, sonra da Rumanya ve Bulgaristanda yapıldığı gibi ondan istifade etmektir.

Yugoslavya gibi şerefli bir milletin böyle bir muameleye razı olmıyacağını söylemek için tereddüde lüzum yoktur.

O halde ne yapılacak?

Şimdiye kadar söylenen sözlere bakılırsa iki taraf arasında bir ademi tecavüz paktının akdi muhtemeldir.

Yugoslavya Başvekil muavini ve Hırvatlar lideri Maçek'in «Biz kimseden bir şey istemiyoruz. Kimsenin de bize aid olan birşeyi istemesine razı olmayız.» tarzında beyanatta bulunması da Yugoslavyanın bir ademi tecavüz paktına taraftar olduğunu anlatabilir. Belki Maçek'in bu sözleri, ademi tecavüz zihniyetinin en dürüst ifadesidir.

Yugoslavyanın bir ademi tecavüz paktı imzalamağa razı olduğu tahmin edilebileceğine göre acaba karşı taraf bununla kanaat etmediği için mi bu vesikanın imzası teahhur ediyor? Yoksa teahhuru daha başka sebebler mi icab ettiriyor?

Bu noktalar meçhuldür. Ve bütün siyasî müşahidlerin tahminleri ve mütalaaları bu meçhulleri tenvir edemiyor.

Gerçi bir aralık, mihver bu sırada Japonya ile Sovyet Birliğinin arasını bulmakla meşgul olduğu için Yugoslavya işinin daha sonraya bırakıldığı söylendi. Fakat bu sözler de vaziyetin karanlığını aydınlatacak mahiyette değildi. Bununla beraber bu sözlerin tazammun ettiği bir işaret vardır ki dikkat gözünden kaçmaması icab eder. O da, Sovyet Birliğile Japonya arasında genis bir anlaşmanın hazırlandığı sırada Balkan meselelerine de temas etmek ve bu meseleyi de halletmek ihtimalidir. Buna mukabil Yugoslav gazetelerinden biri, Balkanlarda sulhu tarsin işinin birkaç günlük mesele olduğunu söylemekte ve Yugoslavyanın kendi sulhunu bozmıyacak bir anlaşmaya varmak üzere olduğunu anlatmaktadır.

O halde bu sulhun mahiyeti yakında anlaşılacak demektir. Sadece vaziyeti takib etmekten başka bir çare kalmamaktadır.

Ömer Rıza DOĞRUL

Mesailerini bitiren Vilâyet Umumî Meclisleri

Antalya, Afyon, Niğde; Eskişehir ve Siird Vilâyetlerinin bütçeleri kabul edildi

Ankara 15 (a.a.) — Bugün aldığımız telgraflara nazaran Antalya, Afyon, Niğde, Eskişehir ve Siird vilâyetleri umumî meclisleri mesailerini bitirerek dağılmışlardır.

Umumî meclislerin, son içtimalarında vilâyetlerin umumî bütçelerini müzakere ve tasvib eylemiş, bu arada Antalya vilâyetinin 1941 bütçesi 569.183 lira olarak tespit edilmiştir. Bu miktardan 110,989 lirası hususi muhasebeye, 83,980 lirası nafıa işlerine, 243,892 lirası maarife, 53,910 lirası sıhhat işlerine ve geri kalan kısmı da vilâyetin diğer muhtelif işlerine ayrılmıştır.

Afyon vilâyetinin 1941 bütçesi 662.130 lira, Niğde vilâyetinin bütçesi de 505,130 lira olarak kabul edilmiştir.

Eskişehir vilâyeti 1941 bütçesi 636,748 liradır. Bu miktarın 265,140 lirası maarif, 136,385 lirası nafıaya, 58,257 lirası sıhhat ve içtimai muavenet işlerine ve mütebaki kısmı da vilâyetin diğer işlerine tahsis olunmuştur.

Siird vilâyetinin 1941 bütçesi ise 1940 bütçesine nazaran 36,619 liralık bir farkla 237,209 lira olarak tespit edilmiş ve bunun 66,644 lirası nafıa, 48,230 lirası maarif işlerine ve mütebakisi de diğer vilâyet işlerine ayrılmıştır.

Yıldırım harbini karşılamak için

Amerika, İngiltereye 99 harb gemisi verecek

Nevyork 15 (a.a.) — Vaşingtondaki resmî membalardan öğrenildiğine göre, Amerika Hitler'in deniz yıldırım harbini karşılamak üzere İngiltereye 99 harb gemisi verecektir. Sene nihayetinden evvel İngiliz filosuna iltihak etmiş bulunacak olan bu gemiler eski model 17 muhrib, bir kaç sene evvel yapılmış 9 denizaltı, 55 karakol gemisi ile 18 küçük torpitodan mürekkebdir. Bu gemiler o şekilde tedricen verilecektir ki Atlantik denizini geçen her geminin yerine Amerikan donanmasına yeni bir gemi ilâve edilecektir.

Diğer taraftan İngiltereye gönderilecek olan ilk harb malzemesi meyanında pek çok tüfek, 7,5 luk top, bomba ve mühimmat bulunduğu bildirilmektedir.

Denizaltı harbine rağmen

Nevyork 15 (a.a.) — Nevyork Herald Tribune gazetesinin askeri muharriri, seyrisefain bahsinde Amerika Birleşik delvetlerinin İngiltereye daha cüretkârane yardım etmesini taleb eylemektedir.

Nevyork Times diyor ki:

«Amerika Birleşik devletleri, Almanların denizaltı harbini fazlalaştırmak tehdidine rağmen, herhangi yol ile olursa olsun, hiç bir tehlikeye maruz kalmadan, harb malzemesinin İngiltereye naklini temin edecektir.

İlk parti tayyareler

Nevyork 15 (a.a.) — Demokrasilere yardım konunu mucibince Amerika donanmasına aid olup İngiltereye gönderilecek olan tayyarelerin ilki dün Ruzvelt Fieldde sandığa konulmuştur. Bu tayyareler Grumman tipinde avcılardır.

Donanma için 3 milyarlık tahsisat

Vaşington 15 (a.a.) — Meb'usan meclisi iki Okyanus filosu teşkili için istenilen 3 milyar 447 milyon dolarlık tahsisata aid kanun projesini kabul ederek âyan meclisine sevketmiştir.

«Türkiyeye harb malzemesi gönderilmesi mevzubahs değildir»

Vaşington 15 (a.a.) — Ofi - eski Havas - ajansı bildiriyor:

Ruzvelt gazeteciler toplantısında halen Türkiyeye harb malzemesi gönderilmesinin bahis mevzuu olmadığını bildirmiştir.

Ankarada kuzu fiatları

Ankara 15 (Telefonla) — Ankara belediyesi bugünden itibaren kuzu etinin kilosunu 80 kuruşa satılmasını kararlaştırdı. Bu suretle fiatta 15 kuruş tenzilât yapıldı.

İaşe umum müdür vekilliği

Ankara 15 (Telefonla) — İaşe umum müdür vekilliğine, Standardizasyon müdürlüğü uhdesinde kalmak üzere Faruk Künter tayin edildi. Petrol Ofisi müdürü Talha Sabuncu İstanbula gitmiştir. Ticaret Ofisi müdürü Cemil Conk da bugünlerde İstanbula gidecektir.

"Almanlara da ağır darbe indireceğiz!,,

İngilizlerin Ortaşark Hava Mareşalı gayesini anlatıyor

Atina 15 (a.a.) — Atina ajansı bildiriyor:

Etnos gazetesinin hususî muhabiri Gregoriadis, İngiliz hava Mareşalı Sir Arthur Longmore ile bir mülâkat yapmıştır.

Mareşal demiştir ki:

«— Vakti gelince, Ortaşark İngiliz hava kuvvetleri İtalyanlara indirdiğinden de daha ağır darbeleri Almanlara indirmekte gecikmiyecektir.»

İtalyan hava kuvvetlerinin mağlûbiyetini neye atfetmek lâzım geleceğine dair Yunan gazetecisinin sualine mareşal şu cevabı vermiştir:

«— Benim fikrimce, bu mağlûbiyetin sebebi, iyi şeflerin olmaması ve teşkilâtsızlıktır. Bundan başka İtalyan tayyarecilerinde yüksek maneviyat olmadığı gibi haklı bir davaya uğrunda harbetmek kanaatinin vereceği cesaret de tabii yoktur. İtalyan tayyarecileri savaşa vücudlerile iştirak ediyorlarsa da yürekleri ve ruhları savaşta hazır bulunmuyor.»

Almanlardan bahsederek de mareşal şöyle demiştir:

«— Almanlarla belki iş başka türlüdür. Fakat onlardan da korkumuz yoktur.»

Yunan gazetecisinin Yunanistan hakkında ne düşündüğü sualine de mareşal şu cevabı vermiştir:

«— Yunanlıların Arnavudlukta gösterdikleri taşkın cesaretin ve muharriblik kabiliyetinin hayranıyım. İngilizler, Yunanlılar gibi bir müttefike sahib olmakla iftihar duyarlar. İngiltere, bu müşterek mücadelede, Yunanistana tam bir müzaheret göstermekten ayrılmıyacaktır.»

Gregoriadis, mareşalın portresini çiziyor ve onu «Uçar Nelson» diye tavsif ediyor.

Müthiş infilâk

Sevilde bir baruthane yandı, 50 kişi öldü, 300 kişi yaralandı

Madrid 15 (a.a.) — Alman son malûmata göre, Seville'de bir barut deposunda vuku bulan infilâk neticesinde 50 kişi ölmüş, 250 ilâ 300 kişi yaralanmıştır. 300 kadar ev harab olmuş veya büyük hasara uğramıştır. Evleri yıkılanlar muvakkaten mezbahaya yerleştirilmişlerdir. Mülki ve askeri makamlar enkaz altında kalanları kurtarmak için çalışmaktadırlar.

Ruzveltin bir oğlu bahriyeye girdi

Vaşington 15 (a.a.) — Reisicumhur Ruzveltin oğlu, 3 nisandan itibaren bahriyede fiili hizmetini yapmak üzere silâh altına çağırılmıştır. Ruzveltin oğlu şimdiye kadar Nevyorkta bir avukat nezdinde çalışmakta idi. Ruzveltin oğlu, Mayrant destroyerinde asteğmen olarak hizmet edecektir.

ASKERÎ MUSAHABE

Şarkî Afrika cepheleri ve son harekât

Yazan: ABİDİN DAVER

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

zımdır. Burası, 176,000 murabba kilometre, nüfusu da 350,000 kişidir. Demek ki şarkî Afrika darülharekâtının İtalyanların elinde bulunan -tabii bugün değil, İngiliz taarruzu başlamadan evvelki- kısmı, 2 buçuk milyon kilometre murabbaında ve takriben 14 milyon nüfuslu muazzam bir sahadır. Fakat darülharekâtın genişliği de, nüfusun çokluğu da İtalyanların aleyhinedir. Çünkü Eritre ve kısmen Somali müstesna olmak üzere, bütün Habeşistan İtalyaya düşmandır.

Darülharekât, karada her taraftan İngilizlerin elinde bulunan topraklarla sarılmıştır. Yalnız şarkta, küçük bir parça halinde Fransız Somalisi, bugün için, bitaraf bir memlekettir. Ve Habeşistanın merkezi Adis-Ababaya giden tek demiryolu da Fransız Somalisinin Cibuti limanından başlar. Fransız Somalisi 21 bin murabba kilometre genişliğinde ve 46,000 nüfuslu küçük bir müstemlekedir.

Darülharekâtın doğu taraflarında Kızıldeniz, Aden körfezi, Hind Okyanusu gibi denizler de tam bir İngiliz hakimiyeti altındadır.

Bu suretle doğu Afrika İtalyan İmparatorluğu mahsur bir vaziyettedir ve Habeşistan, bu mahsur imparatorluğun ortasında tam manasile bir kale teşkil etmektedir.

İngiliz toprakları:

İtalyan müstemleke imparatorluğunu yakından saran İngiliz topraklarına da bir göz atalım: Bunlar iki kısma ayrılır. İngiliz - Mısır Sudanı denilen Sudanla şarkî Afrika İngiliz müstemlekeleridir, satıh mesahaları ve nüfusları şu kadardır:

Memleket ismi	Murabba Km.	Nüfus
Sudan:	2,521,000	6,000,000
Kenya:	583,000	3,300,000
Niyazland:	124,000	1,625,000
Uganda:	244,000	3,700,000
Tanganyika:	969,000	5,150,000

Bundan başka, 2,600 murabba kilometrelik ve 243,000 nüfuslu küçük Zengibarla İtalyanların elinde bulunan İngiliz Somalisi vardır. İngilizlerin elinde bulunan ve İtalyanın şarkî Afrika İmparatorluğunu saran İngiliz toprakları da 2 milyon 241 bin murabba kilometre genişliğinde ve 19 milyon 775 bin nüfusludur. Fakat, denizlere hâkim olan İngiltere, buraya Afrikanın garbından, cenubundan ve başka kıt'alardan asker getirmiş olduğu gibi, Afrikada, başta Cenubî Afrika İttihadı dominyonu ve Rodezya, Belçika Kongosu gibi memleketler de karadan Kenyaya asker gönderebilecek vaziyettedirler. Aynı zamanda Sudan da, karadan demiryolile Mısıra bağlıdır.

İki tarafın kuvvetleri:

Harb başladığı zaman, Afrikada İtalyanlar ne kadar kuvvetliyse, İngilizler de o kadar zayıftı. Milyonlarca murabba kilometre genişliğinde arazi ve milyonlarca başka ırklardan ve dinlerden nüfusu birkaç tabur askerle tutmanın yolunu bilen İngilizlerin şarkî Afrika müstemlekelerindeki muvazzaf kuvvetleri, Somalideki 478 kişilik hecinsüvar kıt'ası da dahil olmak üzere, topsuz 1140 kişiden ve bu kuvvetlerin bu kadar bile tutmıyan ihtiyatlarından mürekkebdi. Sudandaki muvazzaf kıt'alar ise 4760 kişiden ibaretti. İtalyanın harbe gireceği anlaşıldığı zaman, İngilizler bu kuvvetleri bir miktar tezyid etmişlerdi. Ancak, İtalya harbe girdikten sonradır ki İngiltere, buralara İngiliz, Avustralyalı, Hindli, garbî Afrikalı, Rodezyalı kuvvetlerle Cenubî Afrika İttihadı dominyonu birliklerini getirmeğe başlamıştır. Bu yüzden, İtalya, harbe girince kısa bir zaman içinde, İngiliz Somalisini tamamile işgal etmiş, Sudanda Kassala ve Kenyada Moyale gibi bazı yerleri de zapteylemişti.

Şimdi, şarkî Afrika darülharekâtındaki İngiliz kuvvetlerini İtalyanlar 300,000 kişi olarak tahmin ediyorlar; fakat, kendi mağlûbiyetlerini mazur göstermek için, bu tahminde kasden mubalâğa ettikleri muhakkaktır. İngiliz kuvvetleri bu kadar olsaydı, İtalyanlar şimdiye kadar çoktan süpürülüp gitmiş olurlardı.

İtalyanların kendi kuvvetlerine gelince, İtalyan ordusunun hazarî mevcudu 68,100 asker ve karagömlekli ile 8,550 jandarmadan mürekkebdi. Fakat, 1939 baharında ortalık karıştıktan sonra, İtalyanların, harbe girdikleri 10 haziran 1940 tarihine kadar, doğu Afrikadaki İtalyan kuvvetleri mütemadiyen artırılmıştır. Buradaki İtalyan ve yerli asketlerin 200,000 kişi olduğu hakkında haberler intişar etmiştir.

İtalyanlar taarruzda:

İtalya harbe girdikten sonra, şarkî Afrikadaki İngiliz kuvvetlerinin azlığından istifade ederek muhtelif istikametlerde taarruza geçti; bu taarruzların İngiliz Somalisine karşı olanından maadası gayet gevşek ve cür'etsizce yapıldı; İtalyanlar, adeta korka korka yaptıkları bu ileri hareketlerde, İmparatorluklarının hududlarından çok uzaklaşamadılar. Eritrede Kassala'yı alarak Sudan demiryolunu kestiler ve bu kadarcık bir muvaffakiyetle iktifa ettiler. Halbuki Sudanın merkezi Hartuma kadar yürüyecekleri sanılmıştı. Kassala gerisindeki İngiliz kuvvetleri, pek mahdud kuvvetlerle gayet canlı ve müteşebbis bir müdafaa yaparak kendileri taarruza geçinceye kadar İtalyanlara ağır zayiat verdirdiler ve onlrı oldukları yere mıhladılar.

Habeşistanın Gondar mıntakasından ilerleyen bir İtalyan kolu da, gene Kenya hudud mıntakasında Gallabat'ı ele geçirmiş; fakat daha ileriye gitmemişti. Cenubî Habeşistandan şimalî Kenyaya taarruz eden İtalyan kuvvetleri de gene hudud civarında bir miktar ilerlemiş, bellibaşlı bir yer olarak tamamile hudud üzerinde kâin Moyale'yi almışlardı. İtalyan Somalisinde şarktan garba doğru ilerleyerek Kenyaya giren İtalyan birlikleri de biraz ilerlediktен ve bazı ehemmiyetsiz yerleri aldıktan sonra, durmayı ihtiyata muvafık bulmuşlardı. Böylece, İtalyanlar, büyük bir fırsatı ebediyyen kaçırmışlardı.

İtalyan kuvvetleri, bu darülharekâtta, yalnız İngiliz Somalisini tamamile işgal etmişlerdir. Burada İngilizlerin 500 mevcudlu bir hecinsüvar kıt'ası vardı; bu kuvvet hemen hemen hiç zayiat vermeden çekildi, bütün memleket, kısa bir zamanda iki tugayla harbeden İtalyanların eline geçti. Mihverciler ve taraftarları, bu muvaffakiyeti büyük bir zafer şeklinde göstermeğe çalıştılar; hakikatte ise, o zaman da yazdığımız gibi, İngiliz Somalisinin zaptı, sevkulceyş bakımından hiç bir ehemmiyeti haiz değildi. Nitekim olmadığı da sonradan, İtalyanların Aden körfezinde bir hakimiyet tesis edemeyişlerile ve Babülmendeb boğazını İngiliz gemilerine kapamağa muvaffak olamayışlarile sabit oldu. Babülmendebe hâkim olabilmek için Fransız Somalisini, Adeni ve Yemenin batı cenub sahillerini zaptetmek lâzımdı. Esasen İtalyanlar bu boğaza hâkim olabilmek için, Kızıldeniz tarafından çok iyi bir vaziyette idiler. Eritredeki Assab limanı, Babülmendebe İngiliz Somalisindeki Zeylâ ve Berbera limanlarından çok daha yakındı. O taraftan boğaza hâkim olamıyan İtalyanlar, İngiliz Somalisinden hiç hâkim olamazlardı ve olamadılar da.

Somalinin bir kısmına hâkim olmak İtalyanlara, biraz böbürlenmekten başka hiç bir fayda temin etmedi.

İngiliz taarruzu:

İtalyanların, zayıf, cür'etsiz ve muvaffakiyetsiz taarruzları durduktan sonra, nihayet üç ay kadar evvel İngiliz taarruzu başladı. İngilizler, deniz hakimiyetlerine dayanarak ve Afrikadaki demiryollarından ve şoselerinden istifade ederek şarkî Afrikadaki İtalyan İmparatorluğunu saran memleketlere, taarruza geçebilecek kadar asker getirmişlerdi. Bir taraftan nakliyat devam ederken, diğer taraftan küçük müfrezelerle kısa mesafeli ve mahdud hedefli taarruz darbeleri indirdiler. İngiliz müdafaa devresinde büyük hizmetler ifa etmiş olan hava kuvvetleri de bu küçük darbelerde müessir rol oynayorlardı.

İngilizler aynı zamanda, Habeşistanda bir isyan hazırlayorlar, Sudana iltica eden veya kaçıp gelen Habeş cengâverlerini, Habeş İmparatorunun kumandası altında topluyor, bunları talim ve terbiye, teçhiz ve teslih ediyorlardı; Habeşistanın geniş hududlarından memleket dahiline bir sürü silâh ve cepane sevkediliyordu. Nihayet yeni Lovrenslerin himmetile bu iş de kıvamına gelmişti.

Bir müddet sonra, İngiliz taarruzu, hem keşif, hem düşmanı iğfal mahiyetinde olan küçük fiskeler halinden çıkarak büyük ve esaslı ileri hareketler ve hamleler şeklini aldı:

1 — Kassala'dan Eritreye giren ordu Keren'deki 40,000 İtalyanı yarı yarıya muhasara etmiş bir vaziyettedir.

2 — Kenya şarkından İtalyan Somalisine giren kuvvetler bu memleketin idare merkezi olan Mogadiscio alındıktan sonra Harrar istikametinde 200 kilometreden fazla derinlikte, Habeş toprağına girdiler. Bu kol bir yıldırım taarruzile Cibuti - Adis-Ababa demiryoduğru yürüyerek Dağabur'u aldı, Harrara yürümektedir.

3 — Somalinin şimal batısında Doloyu alan bir kol, 1936 da Habeş seferi esnasında Mareşal Graziani'nin takib ettiği cenub - şimal umumî istikametindeki yoldan Adis-Ababaya doğru yürümektedir.

4 — Sudandan gelen iki kol da Habeşistanın garbından bu memlekete girmişlerdir. Bunlardan biri Gallabat'tan Tana gölünün şimalindeki Gondar üzerine yürüyor. Bu kol, İtalyanların büyük kuvvetleri karşısında olduğu için ağır ağır ilerlemektedir.

5 — Tana gölü cenubundaki kol ise sür'atle terakki ederek Burye'yi almış ve Adis-Ababadan 180 kilometre mesafede Debra Markos üzerine yürümekte bulunmuştur. Habeşistanın batı cenubunda Rudolf gölü civarında da İngiliz ve Habeş kuvvetleri vardır.

Arazinin teşekkülâtı bakımından, muhitten merkeze doğru yükselen dağlarile Habeşistan yaylası, daha doğrusu yaylaları, dik sedlerin üstüne kurulmuş bir kaleye benzer. Şimdi, İngilizler, 12 istikametten bu kaleye veya yaylaya tırmanıyorlar. Cenubî Afrika Başvekili General Smöts, Habeşistan seferinin tacil edilerek sür'atle bitirileceğini söylemiştir.

Yağmur mevsiminin başlamasına, iki üç hafta kalmıştır. O vakit dağları ve dağ silsilelerini birbirinden ayıran derin vadiler, hep coşkun birer nehir halini aldıkları için, buralardan geçilemez. İngilizler, yağmur mevsiminin başlayacağı nisan başına kadar İtalyanları tamamile imha edemeseler dahi, onları hiç bir şey yapamıyacak bir hale getirmeğe azmetmiş görünüyorlar.

ABİDİN DAVER

Millî Şefimizin Tıbbiyelilere iltifatı

Millî Şefimiz Reisicumhur İsmet İnönü, Tıb bayramı münasebetile çekilen telgrafa şu cevabı vermişlerdir:

Üniversite Rektörlüğüne
İstanbul

Konferans salonunda toplanan Tıb talebesinden Fakültenin 114 üncü yıldönümü münasebetile telgraf aldım. Tıb hocalarına ve çalışkan talebelerine sevgi ve tebriklerimin iblâğ buyurulmasını rica ederim.

İsmet İnönü

Bulgaristanda bir petrol treni daha uçuruma yuvarlandı

Londra 15 a.a.) — (B.B.C.) Sofyadan gelen bir ajansa göre Rumanyadan gelmekte olan bir petrol treni Obenista civarında yoldan çıkmış 9 kişi ölmüş, petrol dolu 23 sarnıç vagonu zayi olmuştur.

10 ölü, 30 yaralı

Sofya 15 (a.a.) — Ofi - eski Havas - bildiriyor:

Operiçe İstasyonu civarında dün sabah vuku bulan tren kazasında demiryolları idaresi müstahdemlerinden 10 kişi ölmüş ve 30 kişi yaralanmıştır.

Marşandiz treni köprüden geçerken 29 vagon henüz meçhul bir sebebden uçuruma yuvarlanmıştır.

Rumanyada yeni kararlar

Hükûmet petrol sanayiini kendi işletiyor

General Antonesko

Bükreş 15 (a.a.) — Stefanl:

Rumanyadaki büyük sanayi mümessillerinin iştirakile ve General Antonescu'nun reisliği altında Akdedilen toplantıda iptidaî maddeler tedariki meselesi hakkında kararlar ittihaz edilmiştir.

Petrol sanayii hükûmete geçiyor

Rumen hükûmetinin yaptığı müteaddid toplantılar neticesinde Rumanyadaki petrol endüstrisinin ecnebilere verilen imtiyazlar yüzünden büyük bir tezebzüb içinde bulunduğu müşahede edilmiştir.

Bunun üzerine General Antonescu, aşağıdaki prensiplere istinad eden yeni bir plân tanzimine karar vermiştir:

1 — Hükûmetin elinden alınan hakların tekrar hükûmete iadesi,

2 — Petrolun Rumen milletinin umumî menfaati dahilinde muhafaza ve istismarı.

Bu maksadla yeni direktifler dahilinde çalışmak üzere bir petrol müsteşarlığı tesis edilmiştir.

Rumanya enflâsyon yapmıyor

General Antonescu'nun reisliği altında toplanan malî komitenin müzakereleri neticesinde neşredilen bir tebliğde deveran eden şayialar hilâfına olarak millî Rumen parasının yüzde 30 karşılığı bulundpuğu kaydedildikten sonra enflasyon tehlikesi kat'iyyen mevcud olmadığı ilâve edilmekte ve spekülasyonların önüne geçmek suretile millî Rumen parasında istikrarın muhafaza edileceği beyan olunmaktadır.

Köstence limanında faaliyet durmamış

Bükreş 15 (a.a.) — İktisadî Sfarma Piatra mecmuası diyor ki:

«Siyasî hâdiseler dolayısile Köstence limanında ticaretin durduğuna dair ecnebi kaynaklardan çıkarılan bütün haberlere rağmen, Karadenizde ticaret muameleleri kat'iyyen normal olarak inkişaf etmektedir. Bugün köstencede altı Sovyet vapuru vardır. Bunlar Rusya için kırmızı kereste yüklüyorlar. Bulgar bandıralı iki sarnıç gemisi de Sovyetler için petrol almaktadır. Köstenceye yiyecek maddeleri çıkaran dört Türk gemisi de Türkiyeye Rumen malı yüklemektedir. Müteaddid Sovyet vapuru da buğday yüklü olarak Köstenceye gelmiştir.

Kulübcülüğün garib bir cilvesi

Moda kulübü idare hey'eti Zeki Rızayı ihraca karar verdi, Zeki de hey'eti dava etti

Zeki Rıza Sporel

Moda deniz kulübü ve son zamanlarda aldığı mahiyet üzerinde yapılan neşriyat sırasında, bu kulübün ilk müessislerinden meşhur Fenerli Zeki Rıza Sporel de bir kaç makale yazmış ve alelûmum kulüblerin idamelerine medar olan idarî prensip ve şartlardan bahsetmişti.

Moda kulübünün bu günkü idare heyeti, nedense o yazıları Zeki Rıza hesabına bir kabahat sayarak kendisini kulübden çıkarmağa karar vermiş, maruf sporcumuz da bu haksız hareket üzerine birinci asliye mahkemesinde kulüb aleyhine dava açmıştır.

Diğer taraftan Zeki Rıza hakkında idare heyeti tarafından verilen karar, bizzat bulüb dahilinde hayret ve asabiyet uyandırmış ve idare heyetine verilmek üzere 70 - 80 azanın imzasını taşıyan bir protesto hazırlanmıştır.

Filhakika Zekinin karşılaştığı zihniyette şaşmamak elde değildir. Onun gibi bu memlekette uzun yıllar şerefli bir spor hayatı idame ve kulübler idare etmiş bir otoritenin, binnefis emek verdiği bir teşekkül üzerinde tenkidleri görülürse, mantıkî yol, gösterilenleri yapmaktan ibaret olurdu. Kaldı ki her şikâyet edeni yerinden veya itibarından etmeğe kalkışmak, bu devirde sade şaşılacak değil, tahammül dahi edilemiyecek bir zihniyettir.

Bize kalırsa, Moda bulübü mahkemelik olup yeni ve abes dedikodulara sebebiyet vereceğine Zekinin hakkını teslim ederek gönlünü almalı ve hâdiseyi kapatmalıdır.

İZMİR
Enternasyonal Fuarında
Mallarınızı her halde teşhir etmelisiniz.
Büyük yol ucuzlukları, cazib eğlenceler ve sürprizler her sene İzmir Enternasyonal fuarına yüz binlerce ziyaretçiyi toplamaktadır.
20 Ağustos — 20 Eylül 1941

Fransa, meşhur sanayici Thyssen'i Almanlara teslim etti

Londra 15 (a.a.) — Vichy hükûmetile sıkı temasta olan Fransız mahfillerinden gelen haberlere göre Alman sanayi erbabından ve Hitlerin eski taraftarlarından Fritz Thyssen, Fransanın cenubunda ikamet eden ve mütareke hükümleri mucibince Vichy hükûmeti tarafından Almanlara teslim edilen maruf siyasî mülteciler arasında bulunmaktadır. Cannes'da oturan Thyssen bir Alman sanatoryomuna nakledilmiştir.

« CUMHURİYET » İN EDEBÎ ROMANI : 83

Kızıl Vazo

Yazan: Peride Celâl

Sonuna kadar gitmek, konuşmak kararını sarsılmakla beraber devam etmeye gayret ederek:

— Evet olan oldu, dedim. Fakat ben bunda masumum. İşte bunu söylemek için geldim. Benden iğrenebilir, nefret edebilirsin. Yalnız onu isteyerek öldürmediğimi bilmeni istiyorum. Bu aklımdan geçmiş değildi. Hem sana aid bir kimse olduğunu bilmediğim halde... Onu görür görmez, hayatımı ne zamandır tehdid eden o müthiş düşmanımla karşı karşıya olduğumu anlamıştım. Fakat gene de, emin ol gene de...

Devam edemiyerek sustum. Ayakta duramıyacağımı hissederek yakın bir iskemleye çöker gibi oturdum. Gözlerimi yaşlar perdeliyordu. Onun pencereden döndüğünü, bana doğru geldiğini gördüm. Yüzünü, gözlerimi dolduran yaşlardan iyi farkedemiyordum. Üzerime eğilerek:

— Kendini müdafaaya ihtiyacın yok, diye, mırıldandı.

Bana sesi biraz yumuşamış gibi geldi. Gözyaşları içinde:

— Hayır var, diye bağırdım. Kimseye karşı bu mecburiyeti duymadığım doğrudur. Fakat sen... Sen, başka... Seni seviyorum ve o senin babandır...

— Ne olacak! diye, mırıldandı.

— Hiç bir şey olmıyacak, artık hiç bir şey aramızdaki vaziyeti değiştiremez biliyorum. Bununla beraber sende o fena şüpheyi bırakmak istemiyorum. Bu kan davalarına, bu korkunç cinayetlere nasıl istemiyerek, nasıl bilmiyerek karıştığımı ve nasıl bedbeht olduğumu, öğrenmelisin... Bilmelisin ki bütün bu olanları vahşilik telâkki ediyorum. Müthiş bir şey, bu müthiş bir şey!.. Ben onlara hiç bir fenalık yapmamıştım. Senelerce evvel işlenmiş cinayetlerin mes'ulü niçin olayım? Niçin bütün o kin ve nefretler bana müteveccih olsun?. Niçin bu yüzden sevdiklerimi, saadetimi, her şeyimi kaybedeyim ve nihayet istemeden cinayetlere sürükleneyim? Benim nasıl ıztırab çektiğimi anlamalısın sen... Düşün senin babandı o... Ve ben hiç tanımadığım halde, hiç istemediğim halde!.

Boğuk bir sesle:

— Yetişir! dedi...

Başımı kaldırdım. Göz göze geldik. Karanlık, garib gözlerle yüzüme bakıyordu.

Solur gibi:

— Yetişir! diye, tekrar etti...

İşte o zaman faydasız bir şey yaptığımı, onu büsbütün yaralayan sözler söylediğimi, kinini, nefretini belki daha çok ateşlemekte olduğumu düşündüm. Fakat bunu aklım almıyor, içim isyanla doluyordu. Daha bir ay evvel onun kollarında olduğumu, göğsünde geçirdiğim saatleri, söylemiş olduğu bütün o coşkun muhabbetkâr sözleri unutmama, o delice sevgiyi inkâr etmeme nasıl imkân vardı? Bütün geçen şeylerden sonra onunla iki düşman haline gelebileceğimizi nasıl kabul ederdim!.

Fakat hakikat bu idi. Düşman bir ailenin çocukları... Birbirlerini öldürmekten, mahvetmekten başka bir şey düşünmiyen iki insan... Bununla beraber işte ben babamın ve dedemin onun kanından kimseler tarafından öldürüldüğünü bugün artık öğrenmiş olmama rağmen onun nefret edemiyordum, ona hiddetlenemiyordum... Kalbimi dolduran o coşkun sevgiyi durduramıyordum. Hâlâ ona bir ana gibi titreyerek, bütün ruhum gözlerime toplanmış, bakışlarım ateş dolu perestişle bakıyordum. Hâlâ onu sevmekte devam ediyordum.

Parmaklarımla gözlerimi kurulayarak yavaşça oturduğum yerden kalktım. Dizlerim bükülüyordu. Halsizdim. Manen ölmüş bir haldeydim. O bunu görüyordu. Halime acımaması, teselli edecek iyi bir şey söylememesi beni büsbütün dehşete düşürüyordu. Demek bu nefret onda her şeyi bitirmişti. Etrafındakiler onu senelerce Sönmezoğullarına karşı kin, nefret telkin ederek yetiştirmişlerdi. Ve işte benim o aileden, Sönmezoğullarından bir kimse olduğumu öğrendiği anda her şey bitmişti. Babasını öldürmeden evvel, daha çok evvel benden nefret ettiği muhakkaktı. O mektubu yazmasının sebebi de bu idi. Babası benim kim olduğumu ona anlatmış olacaktı. Birdenbire «peki sonra niçin avdet etti?» diye, düşündüm.

Bütün bunlar bir an kafamdan gelip geçti. Sonra toparlandım. Yavaşça:

— Benden nefret ediyorsun, dedim, Belki sen de öbürleri gibi şimdi benim için yalnız düşmanlık hisleri ile dolusun... Fakat bu müthiş bir şey Rıza... Bütün aramızda geçen o şeylerden sonra!. Bir zamanlar beni kollarına aldığını, beni sevdiğini düşün...

(Arkası var)

BUGÜN

Aşk — İhtiras ve Heyecanlı Sahnelerle Dolu
BÜYÜK BİR MACERA

İPEK Sinemasında

SON GEÇİD

Büyük Fransız filmi

Baş rollerde: FERNAND GRAVEY — CORINNE LUCHAIRE

Ayrıca: En son gelen FOKS dünya havadisleri

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine.

Tehlikelerin heyecan... Aşkın neş'e... Müziğin hayat verdiği büyük film

Bugün L Â L E sinemasında

HÜSAR AŞKI

Budapeşte'nin rüya dolu sahillerinde yaşanan en güzel aşk ve ıstırab romanı...

DİKKAT: İki harb Jurnalı birden:

1 — TÜRKÇE BRİTİŞ PARAMUNT JURNAL'da: Amerika pilotları İngilterede — Hava akınlarına karşı müdafaa — Paraşutçulara karşı hazırlık.

2 — RUMCA YUNAN JURNAL'da: Yunan - İtalyan topçu düellosu — Cephelere akın — Yunan Erkânı-harbiyesi iş başında.

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Herkes Bu hafta

Millî ve Alemdar

da çılgın aşk fırtınası
SON İCAD RENKLİ

VAHŞİ KOŞU

yu seyrediyor.. Ayrıca:

ROBERT YOUNG'un

ÇAM SAKIZI

MELEK Sinemasında

JEANETTE MACDONALD ve NELSON EDDY'nin
Yarattıkları AŞK - MUSİKİ ve GÜZELLİK ŞAHESERİ

AY DOGARKEN

Tahminin üstünde bir muvaffakiyetle devam ediyor.
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

MARMARA

Salonlarında

Türkiyede | İlk gösterilen İlk filmi İlk muzafferiyeti görünüz.

KANLI BALALAYKA

İstanbulda 120.000 kişi gördü
SON BİRKAÇ GÜNÜ KALMIŞTIR.

Ayrıca: Bu film şerefine
MİREİLLE BALLİN
ERİC von STROHEİM'in
Son harikası

TEHDİD

Bugün TAKSİM Sinemasında

2 büyük filmden mürekkeb müstesna programı görünüz

1 - ZANZİBAR

Senenin en müthiş macera ve sergüzeşt filmi

2 - ÇILGIN GENÇLİK

3 yeni dansın icad edildiğini göreceksiniz, büyük bir aşk filmi

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Zayi — Fatih Askerlik şubesinden aldığım terhis tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur.

329 doğumlu Pandeli oğlu Foti

SİGRİD GURİE'nin

Büyük lüks ve ihtişamı ve teshir edici güzelliği...

ve BASİL RATHBONE'nin

Kuvvetli dehâyi san'atkâranesi

SÜMER SİNEMASINDA

görülmemiş bir muvaffakiyetle gösterilmekte olan

RİYO YILDIZI

Emsalsiz aşk ve macera filminin kıymetini arttırıyorlar. Bütün şehir halkının görmek istiyeceği bir şaheserdir.

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

SAKARYA SİNEMASINDA

HARRY BAUR ve ANNİE DUCAUX tarafından yaratılan

BEETHOVEN'in AŞKI

Filminde Paris Konservatuarı orkestrasının iştirakile büyük kompozitörün bütün musiki eserlerini dinliyeceksiniz.

Gaz harbi.. Hava bombardımanları.. Casuslar ve casus avcılığı...

ZEHİRLİ GAZLAR ESRARI

JOHN LEDER — NOEL MADESAN

Hareket ve heyecan dolu bir filmde ayni zamanda bir aşk mevzuu bulacaksınız.

Bugün SARAY sinemasında

«ÇAM SAKIZI» filminin kahramanı, en fazla dokunaklı yıldız

ANNA SOTHERN

Bütün rekorlarını, yakıcı ihtiraslarla dolu ve yalnız aşkı için yaşıyan bir kadının macerasını tasvir eden

ÇAM SAKIZI Kongoda

Yeni ve orijinal filminde kırıyor.

İlâveten: WALT DİSNEY'in RENKLİ MİKEY MAUS filmi

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Beşiktaş SUAD PARK Sineması

TYRONE POVER'in ikinci Şaheserini müjdeler:

BRODVAY GÜLU Tyrone Power alice Faye Al Jolson

İlâveten HACI RESUL Türkçe sözlü - şarkılı

İstanbulda Filmler Kraliçesi:

Şimdiye kadar İstanbula gelen filmlerin en muazzamı

«MARMARA» sinemasının sureti mahsusada getirdiği ilk vizyon dünya şaheserlerinden ikincisi ve sinema pırlantası GALA filmi geldi.

Dillere destan olmuş meşhur (Ç A R D A Ş) ların aşkını gölgede bırakan, dünyanın bütün şehirlerinde aylarca gösterilerek şöhreti bütün dünyayı sarmış olan misilsiz

Aşk, Musiki, Dans ve Heyecan âlemi...

MACAR SENFONİSİ

(Dango - Pista)

19 mart çarşambadan itibaren ilk defa MARMARA da gösterilecektir.

1940 Sinemacılık Enternasyonal kongresinde taç giymiş, muazzam, müstesna ve bütün dünyada takdirle seyredilen film

ANA ISTIRABI

Baş rollerde:

KATHE DORSCH ve PAUL HÖRBİGER

Hiçbir reklâm filmin büyüklüğünü tasvir için kâfi değildir.

ŞARK sinemasına

gidiniz ve tevlid ettiği heyecanı bizzat görünüz.

İstanbul Gümrükleri Başmürlüğünden:

(Satış Müdürlüğünde Kapalı Zarf Usulile Sahibsiz Eşya Satışı)

İhale günü : 26/3/1941

Miktarı Kilo Gram	Değeri Lira	K.	Teminat akçesi Lira	K.	Eşya cinsi
1027 400	8545	46	641	00	Sun'i ipek ipliği
2113 500	30720	36	2305	00	% 10 kadar ipeği havi pamuk mensucat
17418 000	8579	73	644	00	Adi ağacdan boş sandık

11/3/941 günlü Vatan gazetesile ilân edildiği üzere yukarıda miktarı, değeri ve cinsleri yazılı eşya 26/3/1941 gününde 1549 sayılı kanun mucibince ve 2490 sayılı kanunda yazılı hükümler dairesinde ve kapalı zarf usulile Sirkecide Reşadiye caddesinde Halı Antreposu dahilindeki Gümrük Satış Müdürlüğünde satılacaktır.

Şartnameler anılan gümrükten hergün parasız alınabilir. İsteklilerin eşyanın hizasında gösterilen pey akçelerini ihale gününde öğleden evvel saat 12 ye kadar vezneye yatırmaları şarttır. İsteklilerin teklif mektublarile birlikte pey akçesinin makbuzlarını ve 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalarını zarflara koyarak ihale gününde saat 12 den evvel Müdürlüğe makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. Teklif mektublarının şartnamede ayrılan yerlere yazılması mecburidir. Zarflar ihale günü saat 13 te Satış salonunda açılacaktır. Telefon: 23219 (1963)

Kütahya Nafıa Müdürlüğünden:

Eksiltmeye konulan iş:
Gediz merkezinde yapılacak jandarma bölük dairesi inşaatı.
Keşif bedeli: 16621 lira 44 kuruştur.

1 — Yukarıda mevkii ve keşif bedeli yazılı jandarma bölük dairesi inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.
2 — Eksiltme 2/4/941 tarihine musadif çarşamba günü saat 15 te Kütahya Nafıa Müdürlüğünde teşekkül edecek Komisyonda icra olunacaktır.
3 — Muvakkat teminat miktarı 1246 lira 61 kuruştur.
4 — Talibler eksiltme kanununun kapalı zarf usulile eksiltme hakkındaki mevzuatı dahilinde tertib olunacak zarflarla tekliflerini eksiltme gününde saat 15 e kadar Komisyona vermiş olacaklardır.
5 — Posta ile gönderilecek teklif mektublarının muayyen vakitten sonra gelmesi eksiltmeye iştirak hakkını ref edecektir.
6 — Talibler birinci zarfın içine ihale gününden üç gün önce Vilâyet Nafıa Müdürlüğünde müteşekkil ehliyet Komisyonundan alacakları müteahhidlik ehliyet vesikasını ve bulundukları mahallin Ticaret Odasına kayıdlarını gösteren vesikayı koymağa mecburdurlar. Bu vesikalarla muvakkat teminat makbuzu çıkmayan müteahhidlerin teklif mektubları açılmadan kendilerine reddolunacaktır.
7 — İş hakkında daha ziyade tafsilât almak istiyenler iş günlerinde Nafıa Müdürlüğüne müracaat edebilirler. (1932)

Karacabey Merinos Y. Çiftliği Müdürlüğünden:

Cinsi	Miktarı Kilo	Muh. Fiatı Kuruş	Tutarı Lira K.
Merinos kuzu yünü	3031	130	3940 30

Müessesemiz kuzularından istihsal olunan 3031 kilo Merinos kuzu yünü arttırmaya çıkarılmıştır. Arttırma 31/3/941 tarihine tesadüf eden pazartesi günü saat 15 te Çiftlik Müdürlük binasında yapılacaktır. Muvakkat teminatı 270 liradır.

Şartnamesi Bursa Merinos Müfettişliğile Çiftlik Muhasebesinde hergün görülebilir.

İsteklilerin ayni gün ve saatte Çiftlikte bulunmaları. (1959)

Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Genel Direktörlüğünden:

Zonguldakta leylî ve meccanî olarak açılacak olan maden teknisyen mektebine talebe kayıd ve kabul edilecektir.

Aşağıdaki şartları haiz bulunanların 28 mart 941 de Zonguldakta sıhhî muayeneleri ve 1 nisan 941 de de dühul imtihanları (türkçe, hesab, hendese, cebir) icra edileceğinden, taliblerin azamî 27 mart 941 perşembe günü akşamına kadar dilekçelerine bağlayacakları aşağıda zikri geçen vesikalarile birlikte Zonguldakta maden tatbikat kursu müdür muavinliğine müracaatleri ilân olunur.

A — Türk vatandaşı olmak,
B — İyi hal ve ahlâk sahibi bulunmak,
C — Bulaşıcı hastalıklarla malûl olmamak, sıhhati tam olmak, azası noksan olmamak, bünyesi tahsile ve madenciliğe elverişli bulunmak,
D — En az ortamekteb tahsilini veya bir san'at mektebini bitirmiş olmak veyahud liseye girmek hakkını veren bir vesika ibraz etmek,
E — Yaşı 16 yı doldurmuş bulunmak veya 25 ten yukarı olmamak,
F — Madenciliği meslek yapmış ve en aşağı 150 gün madenlerde bilfiil çalışmış bulunduğunu ispat edecek vesika ibraz etmek,
G — Dört aded vesika fotografı vermek,
H — Kabul imtihanlarında muvaffak olmak. «1425» (1934)

Marmara Üssübahrî K. Satınalma Komisyonundan:

Benzin ilânı

1 — Bir kilosuna tahmin olunan fiat 34 kuruş olan 37000 kilo kalın benzin dökme olarak pazarlıkla satın alınacaktır.
2 — Pazarlığı 18 mart 1941 salı günü saat 14 te İzmitte Tersanekapısındaki Komisyon binasında yapılacaktır.
3 — Teminatı pazarlık günü takarrür edecek ihale bedeli üzerinden % 15 nisbetinde derhal alınacaktır.
4 — İsteklilerin bu işlerle ilgili olduklarına dair ticaret vesikalarile birlikte belli gün ve saatte Komisyona müracaatleri. (1968)

Maliye Vekâletinden:

Dantelsiz bir kuruşlukların tedavülden kaldırılması hakkında ilân

Dantelsiz bir kuruşlukların yerine dantelli bir kuruşluklar darb ve piyasaya kâfi miktarda çıkarılmış olduğundan dantelsiz bir kuruşlukların 31 mart 941 tarihinden sonra tedavülden kaldırılması kararlaştırılmıştır.

Dantelsiz bir kuruşluklar 1 nisan 941 tarihinden itibaren artık tedavül etmiyecek ve bu tarihten itibaren ancak bir sene müddetle yalnız Malsandıklarile Cumhuriyet Merkez Bankası şubelerince ve Cumhuriyet Merkez Bankası şubesi bulunmayan yerlerde Ziraat Bankası Şubelerince kabul edilebilecektir.

Elinde dantelsiz bir kuruşluk bulunanların bunları Malsandıklarile Cumhuriyet Merkez ve Ziraat Bankaları şubelerine tebdil ettirmeleri ilân olunur. «9035» (12523)

RADYO

Bu günkü program

9,00 Program	18,03 Konuşma
9,03 Haberler	18,08 Caz
9,18 Müzik (Pl.)	18,50 Fasıl heyeti
9,45 Yemek listesi	19,30 Haberler
★	19,45 Şarkılar
12,30 Program	20,15 Müzik
12,33 Saz	20,45 Şarkılar
12,50 Haberler	21,15 Konuşma
13,05 şarkılar	21,30 Müzik
13,25 Orkestra	21,50 Müzik (Pl.)
★	22,30 Haberler
18,00 Program	22,50 Caz (Pl.)
	23,30 Kapanış

Bir manifatura ticarethanesi hakkındaki şikâyet

Çakmakçılarda Sabrısafa hanında manifatura tüccarı Maurice ve İbrahim Şayaya, manifatura almak üzere müracaat eden Kayserili iki tüccara mal verilmek istemediğinden bu adamların fiat murakabe komisyonuna müracaat ettiklerini ve gazetemize de gelerek keyfiyeti bize bildirdiklerini yazmıştık. Mezkûr manifatura ticarethanesinden dün şu mektubu aldık:

«Muhbir Kayserili Mehmed Uzunlulu ve Mehmed Kaya 3 gün evvel ticarethanemize gelerek malımız olup olmadığını sordular. Nümunelerimizi göstermekle beraber malımız mevcud olduğunu ve ancak manifaturacı olmıyanlara satış yapılması kanunen tecviz edilmediğinden, manifaturacı olduklarına dair unvan tezkeresi veya resmî bir vesika ibraz ettikleri takdirde kendilerine mal satabileceğimizi bildirdik. Böyle bir vesika irae edemedikleri için satış yapılmamıştır.

Müteakiben, bu hâdiseyi tetkik eden resmî makamat ,hiçbir suretle mallarımızı gizlemediğimizi, depolarımızın maliyede ve poliste resmen kayıdlı bulundukları ve netice itibarile ihbarın bir iftiradan başka bir şey olmadığını tespit etmişlerdir.

Muhbirler maksadlarına vâsıl olmadıkları gibi, aleyhlerine iftira ve manevî tazminat davaları açacağımız tabiidir.»

Cumhuriyet: Bu ticarethane hakkında mevzuubahis şikâyet üzerine Fiat Murakabe komisyonunca tahkikata başlanmış olduğu haberi, gazetemize mezkûr makam tarafından verilmiş, bunu müteakib da Kayserili iki tüccar matbaamıza gelerek ayni şeyi tekrar etmişlerdi.

Teşekkür

Kıymetli aziz ölümüz Bayan Melekin cenaze merasimine iştirak eden, mektub, telgraf, telefonla taziyede bulunan bütün dostlarımıza büyük acımızı bizimle paylaştıklarından dolayı şükranlarımızı arzederiz.

Zevci: Besim Akbar emekli liva kumandanlarından, kızı: Nahide Taner, damadı: Feyzi Taner Ankara Nümune hastanesi bevliye müteahassısı.

***

Pek genç yaşında aramızdan ebediyen gaybettiğimiz sevgili aile reisimiz (Hafız) Muhiddin Başarın cenazesine gerek bizzat gelerek, gerekse taziyede bulunarak büyük acımıza iştirak eden meslektaşlarına, akraba ve dostlarına teşekkür lerimizin ayrı ayrı iblâğına teessürümüz mâni olduğundan minnet ve şükran borcumuzun sayın gazetenizle iblâğını rica ederiz.

Ailesi: Mediha Başar, kardeşleri: Ziver Çiftçi, Hikmet Yener Süleyman Başar

Ölüm

Tırhala eşrafından merhum Rifat Beyin kerimesi ve Nartaleros eşrafından merhum Tevfik Beyin refikası ve Türkiye İş Bankası memurlarından İzzi Özalpın validesi Bayan Azime Özalp, kısa bir hastalığı müteakib 14 mart gecesi vefat etmiş ve cenazesi dünkü cumartesi günü kaldırılarak Pendikteki aile kabristanına tevdi olunmuştur. Mevlâ rahmet eyliye.

ŞEHİR TİYATROSU

TEPEBAŞI D R A M KISMINDA
Gündüz 15,30 da matine
Bu akşam saat 20,30 da
MEŞALELER

Beyoğlu İstiklâl caddesi
K O M E D İ K I S M I N D A
Gündüz saat 15,30 da matine
Bu akşam saat 20,30 da
PAŞA HAZRETLERİ

YAZAN: Somerset Maugham

Sihirbaz

29

ÇEVİREN: Hamdi Varoğlu

Yalnız, başının arka kısmında, çepeçevre bir parça saç kalmıştı. Hele karnı! Oliver dimdik duruyor ve muazzam göbeği bir fıçıya benziyordu. Elleri gevşek ve nemliydi. Alnında ve matruş dudaklarında ter damlaları parlıyordu.

Kapıcılara döndü:

— Çekilin, emrini verdi.

Bu emri alır almaz, ikisi de savuştu. Haddo, müstehzi bir gülüşle:

— Şimdi söyleyin bakalım, dedi, size ne gibi bir hizmette bulunabilirim?

Arthur:

— Margaret için geliyorum, dedi.

Haddo, âdeti olduğu üzere, derhal cevab vermedi. Gözleri, Susie'nin şapkasına takılıp kaldı ve Susie, kendisini birdenbire, gülünç hissetti.

Haddo, nihayet:

— Beni bugün rahatsız ettiğinizden dolayı şizi biraz saygısız buluyorum, dedi. Taziyelerinizi posta ile de yollasanız olurdu.

Arthur kaşlarını çattı:

— Margaret'in hastalığını bana niçin haber vermediniz? diye sordu.

— Azizim, size ne kadar garib görünürse görünsün, karımın sıhhati sizi zerre kadar alâkadar etmezdi kanaatindeyim.

Haddo'nun dudaklarında tekrar bir tebessüm belirdi, fakat gözleri, o endise verici sabitliği muhafaza ediyordu.

Arthur:

— Margaret'i öldürdüğünüze kat'iyyen eminim, dedi.

Haddo irkilmedi.

— Şüphelerinizi zabıtaya bildirdiniz mi? diye sordu.

— Onu da yapacağım.

— Sormak ayıb olmasın ama, bu şüpheler neye istinad ediyor?

— Margaret'i üç hafta evvel gördüm. Bana, korkusunu anlattı. Gece gündüz, hayatının tehlikede olduğunu düşünüp titriyordu.

— Zavallı Margaret! Hep o hayalperest yaradılışının tesiri. Zannederim, bizi birbirimize ilk yaklaştıran şey o oldu.

— Rezil!

— Ağzınızı toplayın rica ederim Fitri kabalığınızı ortaya dökmenin sırası değil.

Susie'ye döndü. Kocaman elile onu işaret ederek, ilâve etti:

— Mis Boyd'u utandırıyorsunuz. Sizi. Skeneye kabul edemediğim için af buyurun. Matemim henüz pek yeni.

Alaycı bir tavırla eğildi.

— Eğer söyleyecek başka bir sözünüz yoksa, beni düşüncelerimle başbaşa bırakmanızı rica edeceğim. Kapıcı kadın, jandarma karakolunun adresini size söyler.

Arthur cevab vermedi. Düşünceli görünüyordu. Birdenbire geri döndü ve parmaklıklı kapıya doğru yürüdü. Susie ve Porhoet, ne yapacaklarını bilmiyorlardı. Haddo'nun ufacık gözleri ışıldıyordu.

— Arkadasınızın terbiyesi kıt olduğunu ötedenberi söylerdim, dedi.

Susie kızardı. Porhoet, sıkılarak, şapkasını çıkardı. Haddo'nun alaycı bakışları karşısında, uzaklaştılar. Arthur onları kapıda bekliyordu.

— Affedersiniz, dedi, yalnız olmadığımı unuttum.

Otele dönerlerken, Susie:

— Şimdi ne yapacağız? diye sordu.

Arthur susuyordu. Susie, onun, söylediği şeyi işitip işitmediğine emin değildi. Arthur, nihayet:

— Mutad usullerle hiç bir netice alamayız, dedi. Zabıtaya güvenmenin de beyhude olduğunu zannediyorum. Delil olarak, kanaatimden başka bir şeye malik değilim, bunu da nasıl kabul ettirmeli?

— Ya, hakikaten kalb hastalığından öldüyse?

Arthur, düşünür gibi oldu. Dalgın dalgın ilâve etti:

— Bunu öğrenmek için belki bir vasıta vardır.

— Hangi vasıta?

Cevab vermedi. Otelin kapısında durdu.

— Giriyor musunuz? dedi. Ben biraz dolaşacağım.

Susie, endişe ile ona baktı.

— Bir münasebetsizlik etmeyin sakın!

— Cinayetten emin olmadıkça hiç bir şey yapmıyacağım.

Uzaklaştı. Otelci kadın, hafif bir yemek hazırlamıştı. Arthur'ü beklemeğe lüzum görmediler, konuşmadan, yemeklerini yediler. Sonra, doktor, sigarasını içmeğe başladı.

Susie, açık pencerenin önüne oturdu. Margaret'i, onun güzelliğini, sadeliğini, feci ölümünü düşünüyordu. Sessiz, sessiz ağlamağa başladı. Saatler geçiyor. Arthur hâlâ görümüyordu.

Gece geç vakit, nihayet geldi. Şapkasını çıkardı, oturdu, ve hiç bir şey söylemeden Porhoet'e baktı.

Doktor, nihayet:

— Ne var, dostum? diye sordu.

— Bize bir şey anlatmıştınız hatırlıyor musunuz? İskenderiyede yaptığınız o tecrübeden bahsetmiştiniz. Küçük bir çocuğu, bir sihirli aynanın karşısına oturtmuşsunuz, çocuk, bilmesine imkân olmıyan şeyleri orada görmüş.

— Gayet iyi hatırlıyorum.

— Bunu anlattığınız zaman, ben alay etmiştim. O çocuğun sizi aldattığına emindim. O hikâyeyi, bir çok defa hatırladım. Mürekkeb damlasına bakan o çocuk ben mi idim?

— Evet.

Ağır bir sükût oldu. Susie ve Porhoet, Arthur'e bakıyorlardı. Kafasının içinde dolaşan şeylerin nelerden ibaret olduğunu anlamağa çalışıyorlardı.

— Bende, son zamanlara kadar vücudünden haberdar olmadığım bir şey var. Bunun farkına vardığım zaman, önce isyan ettim. Babalarımızın gözünü bürüyen hurafeden, kendimizde izler bulunduğunu, bir ilim adamının sıyrılmak için her şeyi yapması lâzımgeldiğini düşünüyordum. Fakat, buna mâni olmak elimde değildi. Herkesin, tabiatın fevkinde şeylere inandığı o şark memleketinde doğmuş ve çocukluğumu orada geçirmiş olmaklığım, belki üzerimde tesir yapıyordu. Bir takım esrarlı teferrüatı müphem şekilde hatırlamağa başlayordum. Nihayet, günün birinde, bir örtü sıyrılır gibi oldu ve anlattığınız o sahneyi, fevkalâde vazıh olarak gördüm. O zaman anladım. O sahneyi ben yaşamıştım. Avcumu çevirip içine mürekkeb döktüğünüzü ve oraya bakmamı emrettiğinizi görür gibi oluyordum. Ayni garib heyecanı hissediyor, aynada, evvelce bulunmıyan şeyleri görüyordum. Bir takım yabancılar, gözümün önünde, bir takım hareketler yapıyorlardı. Ve bir kuvvet, beni, söylemeğe icbar ediyordu. Sonra, her şey silindi ve ben, bütün bir gün aç kalmış gibi bir takatsizlik duydum.

Arthur, açık pencereye yaklaştı. Lâmbanın ışığile keskinleşen çehre çizgilerinde sert bir ifade canlanıyordu. Sık sık nefes alışı, için için bir mücadele geçirdiğini gösteriyordu. Nihayet onlara doğru döndü. Boğuk bir sesle:

— Margaret'i tekrar görmeliyim, dedi.

Susie:

— Arthur, çıldırdınız mı? diye haykırdı.

Arthur, ellerini, Porhoet'in omuzlarına koydu.

— Siz bu ilmi tahsil ettiniz, dedi. Bu hususta ne bilmek mümkünse hepsini biliyorsunuz. Margaret'i bana göstermenizi istiyorum.

— Azizim, nasıl yapayım? bir çok eserler okudum, fakat hiç bir zaman tecrübeye girişmedim. Bu ilmi, kendimi eğlendirmek için tahsil ettim.

— Margaret'i gürmenin mümkün olduğunu zannediyor musunuz?

— Ne demek istediğinizi pek iyi anlıyamıyorum.

— Margaret'le konuşmak ve hakikati öğrenmek için onu davet etmenizi istiyorum.

— Beni Allah mı zannediyorsunuz da ölüleri diriltmemi istiyorsunuz?

Arthur'ün parmakları, ihtiyarın omzunu, canını acıtacak kadar sıkıyordu.

— Bize, Eliphas Levi'nin ervah davet ettiğini anlatmıştınız. Buna inanıyor musunuz?

— Ne bileyim ben. Bu işler hakkında hiç bir zaman hüküm vermedim. Lehinde de söylenebilir, aleyhinde de.

— Pek âlâ. Şimdi inanacaksınız. Onun yaptığını tatbik edeceğiz.

— Arthur, delirdiniz mi?

— Margaret'i son defa olarak gördüğüm yere geleceksiniz. Eğer onun ruhunu bir yere davet etmek imkânı varsa, o yer, üzerine oturup ağladığı o tahta sıra olabilir. Bütün usulleri, okunması icab eden bütün duaları biliyorsunuz.

Susie yaklaştı.

— Arthur, dedi, neye yarayacak? Derdinizi artırmaktan başka ne faydası var? Margaret'i, bir an için mezarından çıkarmağa muvaffak olsanız bile, kızcağızın derdli ruhunu rahat bırakmak daha iyi değil mi?

— Eğer Margaret tabiî bir ölümle ölmüşse, kuvvetimiz, onun üzerinde hiç bir tesir yapmıyacaktır. Fakat bir cinayete kurban gittiyse, ruhu belki hâlâ aramızda dolaşıyor. Söylüyorum size, kat'iyyen emin olmak istiyorum. Onu bir kere göreyim, sonra ne yapacağımı ben biliyorum.

Porhoet:

— Yapamam, yapamam, dedi.

— Kitabları bana verin, Ben yalnız başıma yaparım.

— Biliyorsunuz ki kitablar burada değil.

(Arkası var)

Cumhuriyet

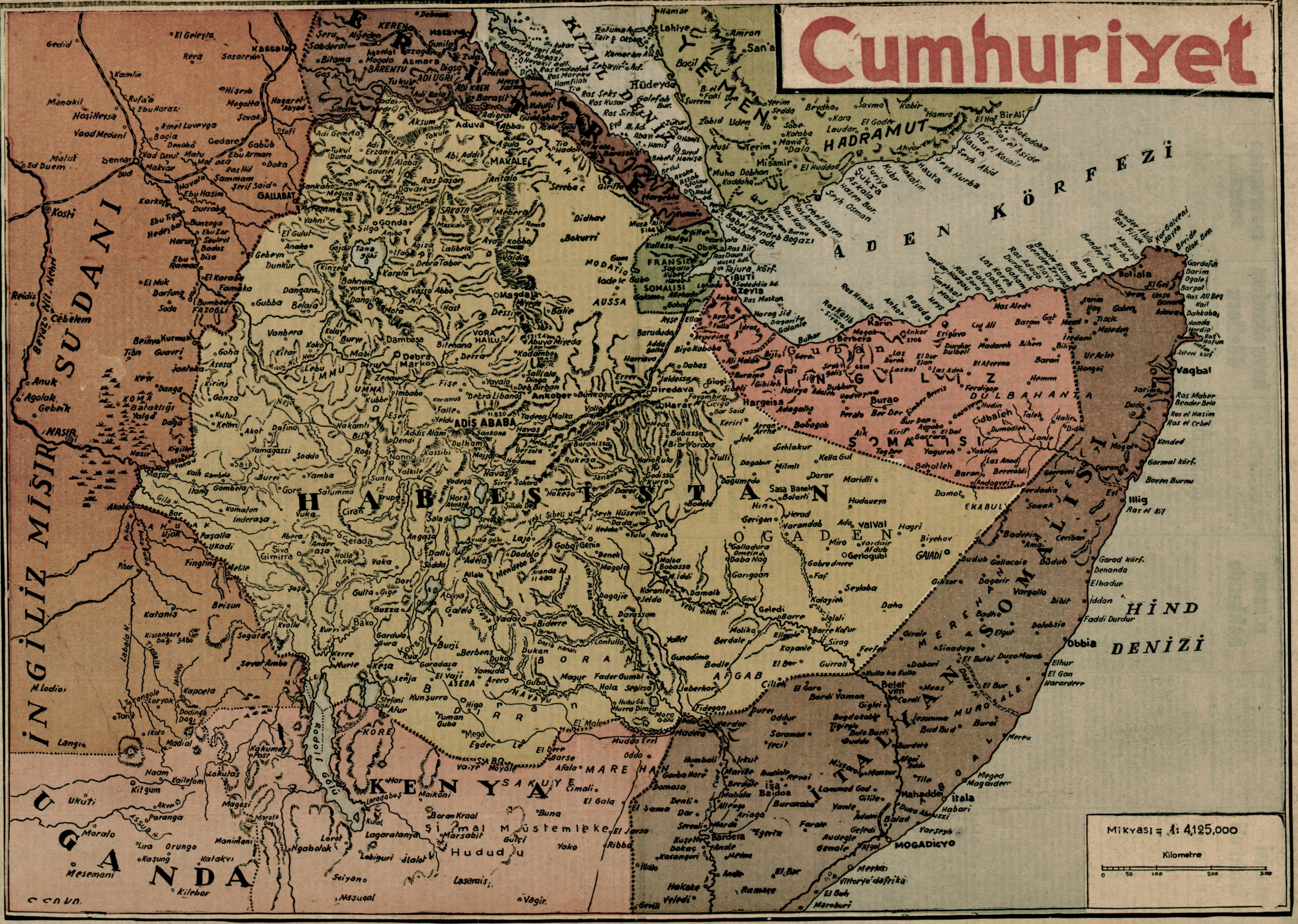
ERITRE
KIZIL DENIZ
YEMEN
HADRAMUT
ADEN KÖRFEZİ
SUDANI
İNGİLİZ MISIR
HABEŞİSTAN
OGADEN
İTALYAN SOMALİSİ
İNGİLİZ SOMALİSİ
KENYA
UGANDA
HİND DENİZİ
MAKALE
ADİS ABABA
DİRE DAVA
HARER
DİREDAVA
MOGADICYO
Mikyası = 1: 4,125,000
Kilometre
0 50 100 200 300